

Oud-Amsterdam, met vele, fraaie foto's. — Het Roode-Kruis-jubileum. — De Gedenktag voor Guido Gezelle. — Brahmaansche Godsdienstfeesten in Britsch-Indië. — De Zeilwedstrijden van de Koninklijke. — De tenniswedstrijden Holland—Duitsland.

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

No. 10 (36) 12DE JAARGANG
3 SEPT. 1924

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per 20 ct. Voor Week- 17 1/2 ct.
Nummer Abonné's
Per kwartaal f 2.25, Franco per post f 2.50

oud-AMSTERDAM: Oude Gevels aan de Prinsengracht bij de Brouwersgracht.
(Zie het artikel over „Oud-Amsterdam” op pag. 4 en 5 van dit nummer).

Het Huis aan de drie grachtjes.

OUD AMSTERDAM

door J. Lissone

Het oude Tuighuis aan het Singel.

Fragment van de Oude Kerk.

Oud Amsterdam is een wereld. Een der minst doorvorschte gedeelten van die wereld is het middeleeuwsche stadsgedeelte, dat zich uitstrekt tusschen *Geldersche Kade* en *Warmoesstraat*. J. K. Huysmans schreef in de laatste jaren der 19e eeuw een curieus boek over een brokstuk middeleeuwsch Parijs, op den linker Seine-oever, nabij de *Nôtre-Dame*. *La Bièvre et Saint-Séverin* heette dat boek, dat ons inleidt in een eertijds voornaam stadsdeel, sedert lang vervallen tot pauperisme en verworpen tot een verblijfsplaats van dieven en lichtekooien. Natuurlijk werd de kunstzinnige man vooral tot die verdachte buurten aangetrokken door de herinneringen aan en de overblijfselen van het middeleeuwsch verleden.

Wie over de pen van Huysmans beschikte zou in 't bovenvermelde Amsterdamsche stadsdeel stof vinden voor een zeker niet minder belangrijk boek. Maar mogelijk zou hij geen grooten dienst bewijzen aan de reputatie van Amsterdam. Haar voornaamste oude kerk toch, die in den volksmond nog altijd *de Oude Kerk* heet, ligt te midden van een zeer onzure krottenwereld, en zijn oude zeemanskerk, de *Sint Olofskapel*, vaart niet beter. In de nabijheid dier kapel bemerkten wij indertijd nog een der weinige houten huizen, waaraan Amsterdam in de 17e eeuw zoo rijk was. Lang niet alle huizen zijn pittoresk gebleven in dit vervallen stadsdeel, maar heel anders dan op de „Nieuwe zijde” (westelijk van Damrak en Rokin) bleef het voor demping gespaard. De huizen van den *Zeedijk*, die aan den *Oude Zijds Achterburgwal* in het water staan, bezitten een wereld-reputatie. Nog onlangs zag ik ze voortreffelijk afgebeeld in het belangrijke geïllustreerde dagblad *A.B.C.*, dat te Madrid verschijnt. Wij zullen hier probeeren in weinig woorden te beschrijven, wat dit oude brokstuk van Amsterdam te zien en te denken geeft. Daar is in de eerste plaats de *Oude Kerk*.

De Snge Kerksteeg. — Op den achtergrond de Oude Kerk.

Oude geveltjes aan de Bickersgracht (Bickerseiland).

is het middelpunt van een deftige stadswijk. De *Sint-Pieterskerk* van Leiden beschikt over een omgeving van oud-Hollandsche schoonheid en hofjesachtige rust. De geleerde oude boekhandel „*Templum Salomonis*” bij de prachtige Leidsche kerk niet misplaatst, is op het Amsterdamsche oude kerkplein ondenkbaar. Het schijnt nu eenmaal bij oude wereldsteden noodwendig, dat zij een *cour des miracles* bezitten. Vooral bij avond valt u het spelonkachtige der hoge *Warmoesstraat*-huizen op. De tijden zijn wel veranderd voor deze buurt. In *Vondel's* jeugd vormde zij de kern van Amsterdam. Het komt me zelfs voor, dat, toen *Multatuli* een kind was, (*Multatuli* of liever *Douwes Dekker*, is een echte Amsterdammer. In een fatsoenlijk klein-burgerstraatje, de *Korsjespoortsteeg*, zag hij 2 Maart 1820 het levenslicht) de *Zeedijk* nog niet de verdachte achterbuurt was van tegenwoordig. Zijn *Woutertje Pieterse* verraadt, verborgen onder al het sarcasme, *Multatuli's* voorliefde voor Amsterdam. Amsterdam is een zeer conservatieve stad. Het is waar, dat op de *Nieuwe Zijde* eenige grachten gedempt zijn, vele oude boogbruggen verlaagd, vele patrioërs-woningen een andere bestemming gekregen hebben. Maar: Is er een voorbeeld van een stad, die een menschenleeftijd terug 250 duizend inwoners telde en nu 700 duizend, welke zoo weinig van gedaante veranderd is? Vele patrioërs-huizen op de *Heeren- en Keizersgrachten* zijn uiterlijk in de laatste jaren in den oorspronkelijken staat teruggebracht. De banken en groote kantoren, die zich in

de oude voornamen huizingen vestigden, gaven daardoor blijk Amsterdam's groot verleden te willen eeren. Ook het kunstlievend stadsbestuur herstelde menig volkomen verhandeld gebouw in den laatsten tijd. Aan het *Singel*, bij het *Koningsplein*, heeft een *oud tuighuis* (de z.g. *Militie-zaal*) zijn vroeg zeventiende-eeuwsch aanzien teruggekregen. Op den *Oudezijds-Voorburgwal*, dezelfde mooie intieme Amsterdamsche gracht, waaraan ook het kokette hoekhuis staat, bekend onder den naam van „*Huis aan de drie grachtjes*”, heeft het gemeentebestuur de zoogenaamde *Agnietschool* zooveel mogelijk weer teruggegeven het oorspronkelijk voorkomen van kapel van het *Sint-Agnes-Klooster*. In de *Staalstraat*, — het straatje bij de *Nieuwe Doelenstraat* dat den breeden *Kloveniersburgwal* (grenswater van het Middeleeuwsch Amsterdam) verbindt met 't intieme grachtje met het mooie uitzicht op den *Zuiderkerks-toren*, *Groenenburgwal* geheeten —, bevond zich het *Staalhof*. Het gebouw bestond voort, maar totaal bedorven. Het stadsbestuur bracht nu den gevel terug in den ouden staat. Voor dit gebouw schilderde Rembrandt zijn wereldberoemde *Staalmeesters*. De groote schilder werkt nog na zijn dood voor Amsterdam. Hem ter eere, herstelde men zijn woonhuis (*Jodenbreestraat No. 4*), waar hij verbleef van 1639 tot 1658, ongeveer in de oorspronkelijke gedaante. Dit herstel (Rembrandt verliet dit huis arm en berooid) dankt men aan particulier initiatief, evenals al de kostelijke teekeningen en etsen die tegenwoordig dit *Rembrandthuis* bevat. Particulieren zijn het ook, die de *vereniging Hendrik de Keyzer* tot stand brachten. De naam sluit een parool in — Oud Amsterdam zooveel mogelijk te redden uit Vandalen-handen. *Hendrik de Keyzer* bouwde in het begin der 17e eeuw te Amsterdam o.a. een *Zuiderkerk*, een *Wester- en een Noorderkerk*, gebouwen die geen kunstlievend mensch onverschillig kunnen laten. De *vereniging* heeft reeds verscheidene karakteristieke oude Amsterdamsche

De Grimnesse-sluis, de verbinding tusschen Rokin en Oude Zijds Voorburgwal. (In het Louvre-museum te Parijs bevindt zich een tekening van Rembrandt, die dit oude buurtje voorstelt).

huizen aangekocht en zodoende voor ondergang of verbouwing behoed. Oud-Amsterdam is een mijn. Er zijn rubrieken, die nergens ter wereld zoo belangrijk zijn: Bijvoorbeeld de oude Amsterdamsche pakhuizen. Bijwijken tempteeren ze groote kunstenaars. Zoo vervaardigde *Witsen* een kapitale ets naar het oude pakhuys der *West-Indische Compagnie* van het jaar 1642, aan het „s-Gravenhekje” en den „Buitenkant” gelegen. Wie eenmaal oog heeft voor den stoeren eenvoud en het pittoreske der Amsterdamsche pakhuizen, kan zwerfen langs de *Oude Schans*, langs den *Buitenkant*, langs de deftigste grachten (want ook daar komen ze voor, o.a. de bekende *Groenlandsche pakhuizen* aan de *Keizersgracht*, over de verre eilanden (waar zoo weinig Amsterdammers en nog minder vreemdelingen een voet zetten), een *Prinsen-eiland*, een *Realen-* en een *Bickers-eiland*, een *Kattenburg*. Zelfs waar hij het 't minst vermoedt, staan de prachtige oude pakhuizen in rijen geschaard, getuigen van den wereld-omspannenden koophandel van het Amsterdam der 17e en 18e eeuw, o.a. in het *Entrepotdok*, nabij de *Hoogte van den Kadijk*.

Werkelijk, Oud Amsterdam is een onuitputtelijke mijn. Wie leert ooit de patricische grachten van Amsterdam geheel kennen? Het getal merkwaardige bakstenen en hardstenen gevels dier grachten kan niemand u noemen. Wie staat in Amsterdam niet verrast over die tot het verleden behorende maatschappij, waar elke stand zich als 't ware weerspiegelde in de bouwkunst? De kleine huizen, met de steile trappen,

De Korsjes Doortsteeg.

In het tweede huis met het stoepje zag Multatuli 2 Maart 1820 het levenslicht.

DE VERLOREN ZOON

De man sloop voorzichtig vanuit de schaduw der boschjes naar het witte terras dat aan den achterkant der villa lag.

Een snel onderzoek leerde hem, dat het onmogelijk was zich aan dezen kant toegang tot het huis te verschaffen. Zware houten blinden sloten de vensters aan deze zijde af. Op zijn teenen, dicht tegen den muur gedrukt, liep hij naar den anderen kant. Daar was het geluk hem gunstig; hij vond een venster waar geen blind voor zat.

Met tastende vingers onderzocht hij het raam. Een lachje van voldoening verscheen er om zijn lippen: het venster was wel gesloten, maar niet gegrendeld. Even aarzelde hij echter alvorens het raam te openen. Een gevoel van wantrouwen, van achterdocht was in den inbreker ontwaakt. Het was een te gemakkelijke toegang. Daar hield hij niet van. Meestal liep het niet goed af, wanneer men ergens zonder moeite kon binnendringen. Hij weifelde echter maar één oogenblik. Toen schoof hij geruischloos het venster omhoog en werkte zich behoedzaam naar binnen.

Even later was hij in de gang. Aan zijn linkerhand bevonden zich vier deuren. Na zich snel georiënteerd te hebben vatte hij behoedzaam den knop van de eerste deur.

Een voor ongeoeffende ooren nauwelijks waarneembaar geluid deed hem onbeweeglijk stilstaan. Ingespannen luisterde hij. Het geluid was gekomen van het andere einde van de gang, door een deur die half door een gordijn verborgen was.

Toen hoorde hij het weer: een zacht gerucht als van mompelende stemmen. Hij drukte zich met zijn rug tegen den muur aan en uitte een half gesmoorden vloek. Als de man die in de kamer gesproken had de deur zou openen, was hij ontdekt. Zijn voor gevoel had hem niet bedrogen: hij zou hier niet slagen. Maar voordat hij gevolg kon geven aan zijn voornemen om stil te verdwijnen, hoorde hij opnieuw het geluid. En nu dreef zijn avontuurlijke aanleg hem in de richting vanwaar het kwam.

De deur was niet geheel gesloten, een streep licht viel in de gang.

„Zeg je het nu haast?”

De stem was scherp als een mes; het antwoord een pijnlijk stemmen.

Voetje voor voetje sloop de inbreker naar de deur. Hij dacht niet meer aan het gevaar dat hij liep. Hij wilde alleen weten wie die mannen waren en wat de zonderlinge uitroep beteekende.

„Doe je het nog niet?” vroeg dezelfde scherpe stem weer. „Wat moeten wij doen met dien ouden stijfkop, Jan?”

„Draaien totdat hij het vertelt of totdat zijn arm breekt,” bromde een andere stem.

De Pothuizen van de West-Indische Compagnie aan het 's-Gravenhekje.

van buurten als de Jordaan, de tevreden nette hofjes-achtige huizen van Kerk- en Weteringstraten, het echte winkelhuis, (eenvoudig en nog los van den 19e eeuwischen winkel-reclame-geest), het pothuis, het koopmanshuis, het enkele, het dubbele heerenhuis, de boogbruggen, de pakhuizen, de stoepen (vooral de stoepen zijn haast een specifiek Amsterdamsch verschijnsel), de hofjes, de groote liefdadigheids-gestichten, de carillon-torens, de talrijkheid der groote oude kerken en synagogen, het eeuwenoude begijnhof — werkelijk *Henry Havard*, die veel gereisd had, overdreef niet, toen hij zijn beschrijving van Amsterdam *) aanving met de woorden: *De toutes les capitales de l'Europe, en est-il une qui produise un étonnement plus grand et qui laisse au voyageur une impression plus durable qu'Amsterdam?*

Reeds vóór den oorlog poogden wij, vreemdeling en landgenoot in te wijden in de groote schoonheid, vooral van het Oude Amsterdam. Wij organiseerden stadstoeren met een grooten gezelschapsauto. Na den oorlog werden deze stadstoeren, die zelfs de achterbuurten nabij den Zeedijk niet onbezocht lieten, met kracht hervat. De Pers steunde deze onderneming, ingegeven uit liefde voor het oude Amsterdam. Zoo hebben wij dan in ons leven kans gezien om óók iets bij te dragen tot de waardeering van een oude wereldstad, die tot hare zonen rekenen mag een Vondelen een Rembrandt.

*) In het 1892 bij *Hachette* verschenen plaatwerk „*Les Capitales du Monde*”.

De Pothuizen op het Prinsen-eiland.

De brug aan de Oude Zijds Voorburgwal.

„Hier is wat loos,” mompelde de man in de gang in zichzelf. Zijn vingers duwden zachtjes tegen de openstaande deur en door de grooter wordende kier zag hij dat er twee mannen in de kamer waren. Zij stonden met hun rug naar hem toe, maar voordat hij kon zien wat zij uitvoerden, werd heel zijn aandacht in beslag genomen door een ouden heer die in een leunstoel zat met een zakdoek over zijn mond gebonden. Zijn oogen stardden angstig naar de twee boeven die voor hem stonden, en schrik en pijn waren er op zijn gerimpeld gelaat te lezen. Een man hield zijn pols vast en draaide deze onbarmhartig om.

„Nou, hoe is de combinatie van het slot?” vroeg deze, den hulpelozen grijsaard een slag in het gelaat gevend.

Op dit oogenblik begreep de man in de gang wat de beide kerels in de kamer zochten. Hij vergat dat hij zelf een inbreker was, vergat alles, zag alleen maar dien armen ouden grijsaard die op zoo'n wreede wijze gepijnigd werd door de schurken.

De zware deur vloog met een slag open toen hij de kamer binnestormde. De boeven weken met een luiden vloek terzijde. In een oogwenk was de inbreker vlak voor hen. Zijn gebalde vuist schoot uit en trof den grootste van de twee onder de kin. Deze tuimelde achterover tegen den haard, waar hij met een bloeddende hoofd wondde liggen bleef.

Zonder meer naar den gevallen man om te zien sprong hij op zijn tweeden tegenstander af. Maar deze ontweek hem en het volgende oogenblik had hij

zijn vingers geklauwd om de keel van den indringer. Deze deed wanhopige pogingen om zich van den ijzeren greep te bevrijden, maar zijn tegenstander was hem in kracht en behendigheid verre de baas. De jonge man voelde dat hij geen adem meer kon halen, er kwam een waas voor zijn oogen . . .

Toen hoorde hij hoe de oude man in den stoel hem toeriep: „Jack, Jack! Ben je teruggekomen!” en hij zag hoe hij overeind kwam en naar hem toe wankelde. Met zijn oogen smeekte de jonge man den grijsaard hem te hulp te willen komen, want hij voelde hoe zijn laatste krachten hem begaven en hoe de aderen op zijn voorhoofd van benauwdheid zwollen. Hij spande zijn uiterste kracht in om zich los te worstelen, maar steeds vaster sloten zich de vingers om zijn keel. Ver weg hoorde hij het geluid van voetstappen en stemmen, en vaag besefte hij dat de mensen in het huis die hij had willen bestellen, hem te hulp kwamen. En toen geraakte hij bewusteloos . . .

„Jack! Jack, mijn jongen! Ken je me niet meer? Ik ben je vader!”

Nog geheel verward en met hevige pijnen in zijn hoofd, ontwaakte de jonge man in een vreemd bed, in een vreemde omgeving. Hij keek niet-begrijpend in het angstige gelaat van den ouden man dien hij gered had. In de dofte grijze oogen was een zonderlinge uitdrukking.

„Goddank dat je teruggekomen bent, Jack! Ik wist wel, dat je komen zoudt!”

De man in het ledikant was te ziek om antwoord te geven. Hij voelde een koele hand op zijn voorhoofd en zijn gezicht omdraaiend keek hij in de oogen van een meisje dat aan den anderen kant van zijn bed zat.

Het waren blauwe oogen — oogen, die hij meende te herkennen en te begrijpen, zoodra hij erin keek. Een flauw glimlachje verscheen er om zijn lippen toen hij 't meisje aanzag. En hij zag hoe ook zij glimlachte en hoe een rij parelwitte tanden tusschen haar vochtig-roode lippen glansde.

„Je voelt je nog zwak en ziek,” zei ze met een heldere, kalme stem tegen hem. „Je herinnert je natuurlijk nog niet precies wat er gebeurd is. Je bent Jack Vivian en je bent teruggekomen naar je huis en je ouden vader, na vijf jaar . . .”

„Ja — ja, Jack, herinner je het je nu?” viel de oude man gretig in.

„Jack, hij is je vader en ik ben je nichtje Betty . . . Je zult je alles wel weer herinneren binnen een paar minuten, maar span je nu niet in.”

Zij sprak tegen hem alsof hij een kind was, geruststellend, vriendelijk. Voor den man die zoo lang onder het uitschot der samenleving gezworven had, die omgegaan had met dieven en ander geboefte, klonk haar stem als hemelsche muziek.

„Hebben ze . . . de schurken . . . gekregen?” fluisterde hij. Zijn keel was gezwollen en deed hem hevige pijn.

„Ja, dank zij jou, Jack,” antwoordde de oude man. „O, jongen, ik heb altijd geweten dat je terug zoudt komen . . . en nu ben je juist gekomen, nu ik je het meest nodig had. . .”

De deur van de kamer werd geopend en een heer trad binnen.

„Gelukkig, de dokter,” riep het meisje uit.

„Ik kon niet eerder hier zijn,” verklaarde de binnenkomende kort. „Ik heb 'n ongelukje met mijn fiets gehad.” — Hij onderzocht den patiënt vlug.

„Het is niets,” verklaarde hij na eenige oogenblikken. „De keel is wat opgezwollen, dat is alles. Laat hem maar een paar dagen in bed blijven en zoo weinig mogelijk spreken. Dan is hij weer gauw de oude.”

„Op mijn woord, Betty, het is heerlijk om hier te zijn na vijf jaar lang te hebben rondgezworven,” zei de thans weer geheel herstelde patiënt, toen hij in een gemakkelijken stoel op het terras zat, tegen het meisje naast hem.

Het was nu drie weken na dien veelbewogen nacht, maar het was de eerste keer dat hij sprak over den tijd vóórdat hij naar huis gekomen was. Het meisje noch de oude man hadden op dien tijd gezinspeeld — zij hadden hem behandeld alsof hij er altijd geweest was. Hij was blij dat zij niet over het verleden spraken. Hij wist maar al te goed welk een zwarte schaduw dit op zijn leven wierp.

En wat 'n kostelijke tijd waren deze drie weken geweest, met Betty als zijn trouwe vriendin, Betty, die door den ouden man als kind was aangenomen, toen Jack, het zwarte schaap

van de familie, het huis verlaten had. — „Ja, vijf jaar vechten om een bestaan is geen grap, dat verzeker ik je.”

Hij keek naar het lieve gezichtje van het meisje naast hem, zichzelf afvragend hoe zij dacht over den man die vijf jaar geleden zijn huis en zijn familie vaarwel gezegd had en die niets meer van zich had laten hooren. Maar hij las niets op haar gelaat dan sympathie en vriendelijke belangstelling.

„Spreek daar niet van, Jack,” antwoordde zij zachtjes. „Als ik jou was, zou ik alles vergeten wat er vóór dien tijd gebeurd is. Die vijf jaar hebben oom Charles oud gemaakt, en . . . en . . .” Zij zweeg.

Een waterturbine.

Niet alleen in Amerika voor den Niagara-waterval, maar ook in Duitschland heeft men reusachtig groote waterturbines gebouwd, die bestemd zijn voor de krachtwerken aan de rivier de Isar. Op onze foto ziet men den spiraalkoker van een der zeven door de firma Fritz Neumeyer te München gebouwde turbines, wier diameter vier en wier lengte 14 meter bedraagt. Men kan zich eenigszins een denkbeeld van deze monsters vormen, indien men weet dat een moderne sneltreinlocomotief er gemakkelijk plaats in vindt.

„Je bedoelt dat zijn verstand niet meer zoo helder is?” vroeg de man.

„Ja, Jack, dat bedoel ik. Nu je terug bent, is hij weer volmaakt gelukkig en heeft hij alles vergeven en vergeten.” Zij zweeg en keek peinzend naar de boomen in de laan die zachtjes hun zware kronen op den zoelen zomerwind heen en weer bewogen.

De stilte drukte. De beide jonge menschen waren ieder met hun eigen gedachten bezig, gedachten die hun lippen niet waagden uit te spreken. Eindelijk echter was de jonge man zich van één ding duidelijk bewust: dat hij veel en innig hield van het meisje dat zoo trouw en liefderijk hem verzorgd had. Hij had wanhopig tegen zijn gevoelens gevochten. Maar iederen keer dat hij haar zag, dat hij haar stem hoorde, voelde hij dat zijn strijd vergeefs was. Bedrukt staarde hij voor zich uit. Als hij niet zooveel van Betty hield, zou alles veel

„Zoo mag je niet praten, Jack,” zei ze fluisterend. „Wat je ook in het verleden geweest bent, er is altijd de toekomst!”

Hij gaf niet dadelijk antwoord. Op dit oogenblik werd hij alleen maar gewaar dat haar hand de zijne gegrepen had en dat haar vingers ze vast omsloten hielden. Ja, er was altijd de toekomst voor een man die een deel van zijn leven vergooid had en die nu probeeren wilde het weer goed te maken.

„Je hebt gelijk, Betty,” antwoordde hij langzaam, „maar ik had daar nooit eerder aan gedacht. Er is een meisje noodig — het juiste meisje — om een man zooiets te vertellen.”

Langzaam liet hij haar hand los en stond op.

„Ik ga naar huis, Betty,” vervolgde hij kort. Hij keerde zich om en wandelde de laan uit. Het meisje keek hem na met tranen in de oogen.

Aan het diner was hij zonderling stil. Hij voelde hoe Betty's oogen voortdurend angstig onderzoekend op hem rustten. Zonderling — hij, die de grootste laagheid vaak onverschillig en onbewogen had gadeslagen, hij kon nu den blik van die reine, onschuldige meisjesoogen niet verdragen. En eenige weken geleden zou hij nog gelachen hebben bij de gedachte alleen . . .

Betty begaf zich dien avond vroeg ter ruste. Toen zij hem een hand gaf dacht hij dat zij ze met opzet steviger drukte dan gewoonlijk.

Toen ontwaakte zijn wil met nieuwe kracht in hem. „Ik kan hier niet langer blijven — ik kan niet!” zuchtte hij bijna wanhopend. Het was zoo hard alles te verlaten, wat hij pas gevonden had. Maar hij sprak zichzelf moed in. Hij moest weg, zelfs al zou hij alles erdoor verliezen. Dien avond zou hij weggaan, het huis verlaten waarin hij zijn geluk gevonden had . . .

De oude man was in zijn stoel in slaap gevallen toen hij zachtjes de kamer verliet. Een kwartier later sloop hij den door de maan verlichten tuin in.

Voor hij wegging had hij onder de deur van Betty's kamer een haastig geschreven briefje geschoven, waarin hij haar alles vertelde.

Hij liep door den tuin en voor het hek bleef hij even stilstaan. Met een weemoedigen blik keek hij om naar het huis dat hij eerst veroverd, en dat nu hem veroverd had.

„Dag Betty!” mompelde hij. „Dag! Bid voor mij, totdat ik terugkom!”

Toen draaide hij zich om en wilde het hek doorgaan. Maar plotseling bleef hij staan. Een witte figuur was uit de schaduw tevoorschijn gekomen en hij voelde hoe een zachte hand zich op zijn arm legde.

„Betty!” riep hij verschrikt uit.

„Je gaat toch niet weg?” vroeg zij. Teeder zag zij hem aan in het maanlicht. „Je mag niet gaan!”

„Maar . . . maar . . .”

„Ik weet wat je wilt zeggen,” antwoordde zij snel. „Ik vond je briefje en wist dat je dit schrijven zoudt. Maar ik heb altijd geweten dat je niet Jack Vivian was. Hij stierf twee jaar geleden in Zuid-Amerika. Wij hebben het oom Charles nooit verteld. De slag zou te groot voor hem geweest zijn.”

„Je hebt het altijd geweten?” Hij keek haar ongeloovig aan. „En je bent toch zoo goed voor mij geweest?” Hij hield op, er kwam een brok in zijn keel, maar hij dwong zichzelf verder te gaan. „Je wist wat ik was . . . een inbreker, een zwerver . . . en toch heb je me nooit . . .”

„Ja,” zei ze eenvoudig, „ik wist alles en ik wist ook dat je in werkelijkheid niet slecht was. En daarom mag je niet weggaan . . . je mag niet weggaan. . . je mag niet . . .”

„Ben je gekomen om mij tegen te houden?”

„Je moet teruggaan,” zei ze, en er klonk een vreemde mengeling van gezag en angst in haar stem. „Je hebt jezelf in de plaats gesteld van den overleden zoon van oom

Charles. Als je nu wegging, zou hij het nooit te boven komen. Je bent hem verschuldigd dat je blijft . . . en mij ook!”

Hij liet zijn hoofd op haar schouder vallen. Zijn lippen bewogen zich maar hij kon niet spreken. Langzaam keerde de man en het meisje terug naar het huis waarin hij zijn geluk gevonden had . . .

(Vrij naar het Engelsch).

De Victoria regia in den Leidschen Hortus Botanicus in bloei.

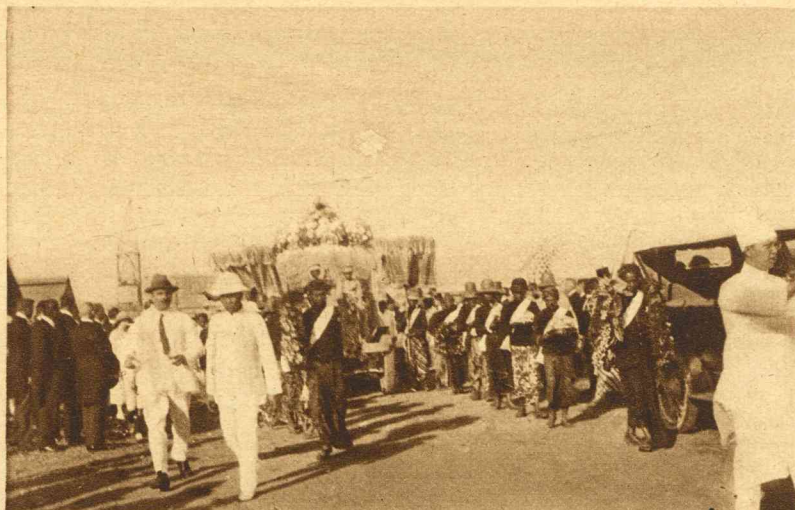
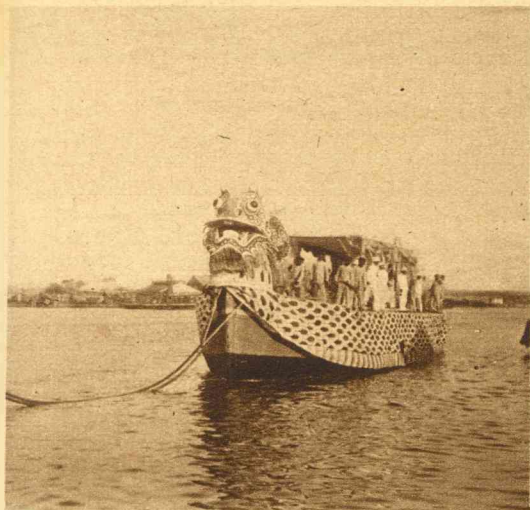
Temidden der enorm groote bladeren, die vaak een middellijn van twee meter bereiken, ziet men de bloem, smetteloos wit, in 't water drijven. De Victoria Regia is uit Virginië naar Europa overgebracht, waar zij thans niet zelden bloeit in speciaal voor haar gebouwde kassen.

gemakkelijker wezen.

Met één slag had hij alles gewonnen, en hij had besloten dat niets hem meer terug zou kunnen drijven naar den zelfkant van het leven dien hij pas verlaten had. En nu was hij verliefd op Betty. Zijn hart zei hem, dat hij haar niet vragen mocht zijn vrouw te worden — hij had niets gedaan om zich haar liefde waardig te maken. Als hij daaraan dacht, haatte hij zichzelf tot in het diepst van zijn ziel.

„O!” viel hij uit, „ik wou, dat ik niet zoo'n ellendeling geweest was!” — Het meisje keek hem bij deze woorden verwonderd aan, en toen hij in haar blauwe oogen keek, meende hij dat ze vochtig waren.

Van Heinde en Verre

De begrafenis in Nederlandsch Indië van een Chineeschen millioenaar.

Hierboven reproduceeren wij een drietal interessante foto's genomen tijdens de begrafenis te Semarang van een chineeschen millioenaar. Het stoffelijk overschot werd op uitdrukkelijk verlangen van den overledene van Singapore per stoomschip naar Semarang overgebracht, alwaar het in het familiegraf werd bijgezet. Van de groote praal die bij een dergelijke teraardebestelling wordt tentoongespreid, geven onze kieken een uitnemenden indruk. *Links*: de aankomst van de versierde boot, die het lijk van het stoomschip te Semarang aan wal bracht. *Midden*: De kop van den begrafenisstoet. Geheel rechts op de foto een der naastbestaanden van den overledene met een van ongebleekt katoen, zelf vervaardigde rouwkap. Achter deze de inlandsche kransendragers. *Rechts*: De fraaie met grijze zijde gedrapeerde lijkst.

A. J. Schreuder.

De heer A. J. Schreuder, Directeur van het Chr. Medisch Paedagogisch Instituut „Klein Warnsborg“ te Arnhem, gaat deze inrichting binnenkort verlaten.

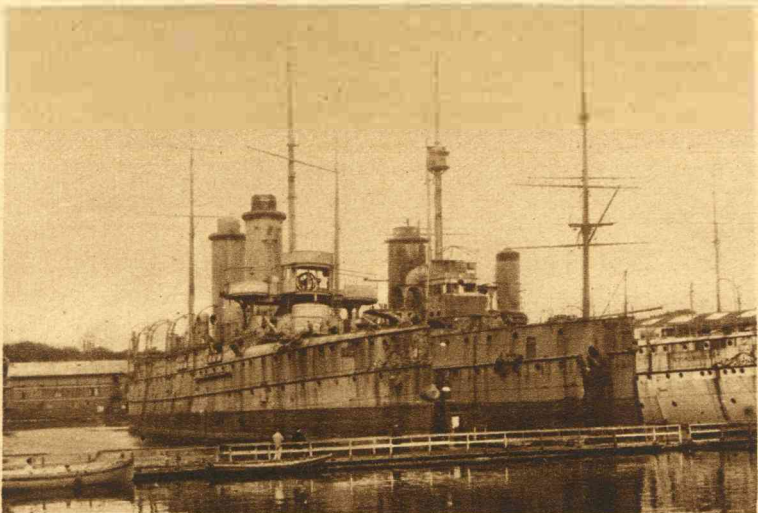
De groote betrouwbaarheidsrit te paard Ostende—Spa.

De hollandsche officier, bekend ruiter, Luitenant Pahud de Mortanges, en zijn vrouw, die hem steeds vooruit reisde om hem bij de verzorging van zijn paard „Hark“ te helpen, tijdens een rust op het traject Brussel—Namen.

P. Valk.

Den eersten Sept. i.l. herdacht de heer P. Valk, thans werkzaam als Chef van het Centraal Bureau voor Bevolking en Arbeidswet, zijn 25-jarig jubileum als gemeente-ambtenaar te Utrecht.

Links:

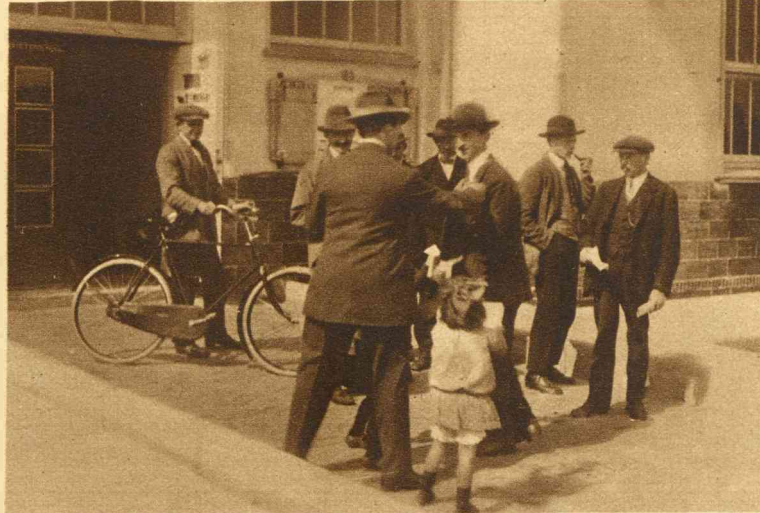
De „De Ruyter“ en de „Zeeland“ onder den hamer.

Door de directie van de Marinewerf te Willemsoord zijn verleden week Woensdag in het openbaar de afgevoerde pantserdekschepen „De Ruyter“ en de „Zeeland“ verkocht. Het hoogste bod voor de beide schepen tezamen bedroeg ruim f 276.000.

Rechts:

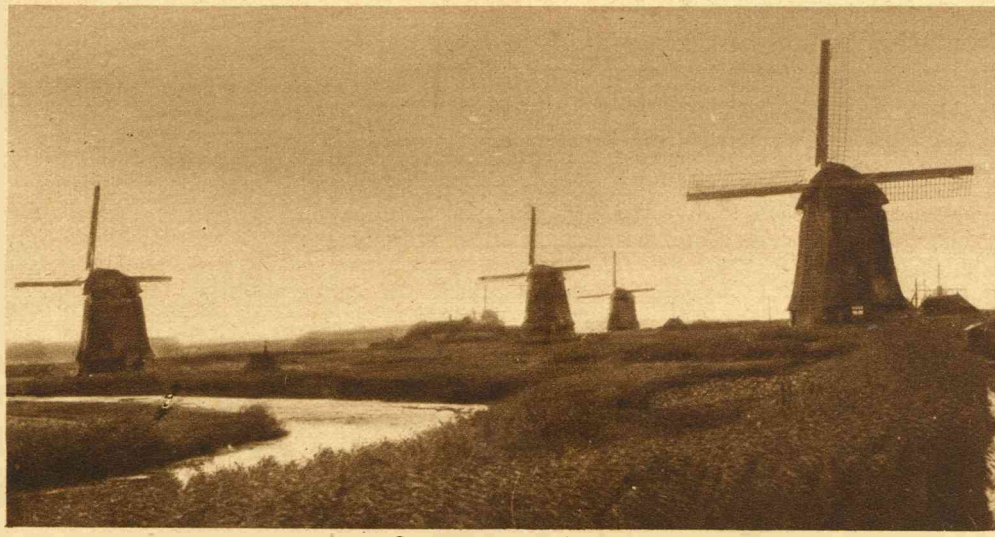
„Tusschentijsche verkiezingen“.

Op initiatief van den heer Keppler, directeur van den Woningdienst te Amsterdam, zal jaarlijks een commissie van vijf leden de belangen behartigen van de 1300 gezinnen die in het Tuindorp Oostzaan wonen. De vorige week Zaterdag hadden de verkiezingen voor de commissie plaats, bij welke gelegenheid wijnevenstaande foto maakten.

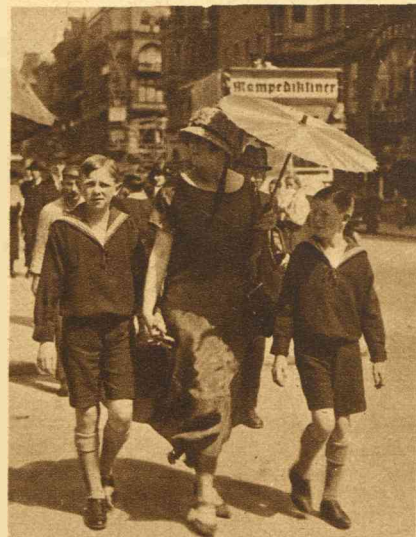
Het jubileum van het Roode Kruis.

De Zwitser Jean Henry Dunant, op wiens initiatief zestig jaar geleden de internationale organisatie van het Roode Kruis gesticht werd.

Onze arme molens.

De talrijke molens, die het landschap rond den Scheermerboezem zoo aardig stoffeeren, zullen, daar electrische bemaling zal worden ingevoerd, eerlang verdwijnen. Vermoedelijk worden de wicken er afgenomen, terwijl de molens zelf als woning in gebruik zullen blijven. — Het Noordhollandsch landschap zal door dezen maatregel niet mooier op worden.

De chineesche paraplu

wordtvoorden aanstaanden herfst genoemd als „het“ moderneregenscherm voordames.

EEN TUIL BLOEMEN

Het dorpje Etincelles was in feestdos, want zijn heer, de markies d'Etincelles, vierde zijn huwelijksfeest. De markies d'Etincelles werd door zijne onderhoorigen bemind. Men nam deel in zijn vreugde, want men wist, dat zijn huwelijk met de jeugdige, bekoorlijke bruid, met wie hij heden verbonden werd, een huwelijk was uit liefde.

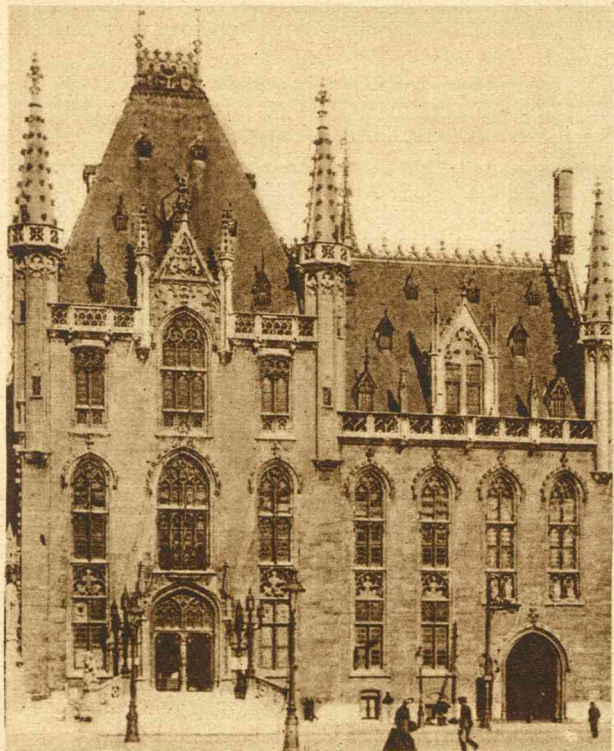
De bruidsstoet kwam juist uit de kapel, die gelegen was op een kleinen heuvel. De jonge vrouw had haar witten sluier teruggeslagen, zoodat haar jeugdig, van geluk stralend gezichtje voor iedereen zichtbaar was. Zij leunde op den arm van haar echtgenoot, in haar andere hand hield zij haar bruidsbouquet, een weelde van oranjebloesem en vooral van witte, zoetgeurende rozen. Op den drempel bleef zij

jonge vrouw aan, wier oogen vol tranen stonden, ofschoon zij vriendelijk glimlachte. Het volgende oogenblik had hij de oogen weer neergeslagen, en vervolgde ieder zijn weg, de lijkstoet naar de kapel, het bruidspaar en hunne gasten naar het dal.

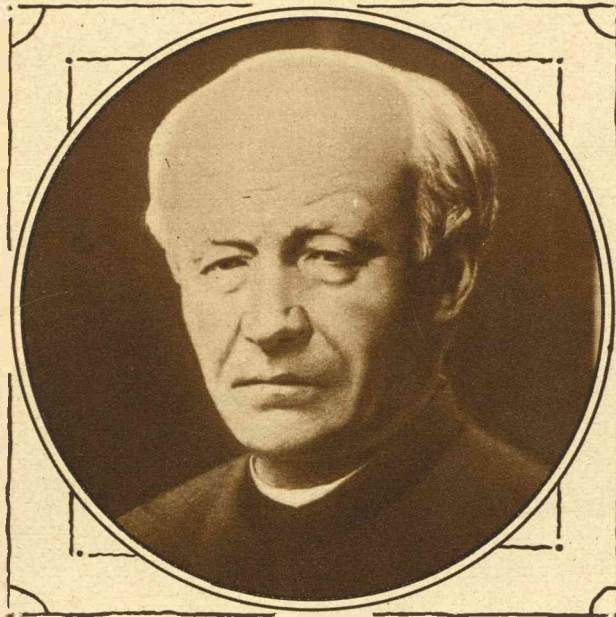
Bij den ingang van de kerk bleef de jonge man echter

Zij waren nog zoo jong! En de moeder had ze zoo boven alles lief. Haar oogen werden blind van tranen, wanhopig wrong zij de handen bij de gedachte dat zij beiden, haar trots en haar geluk, een ellendigen dood zouden sterven. En toch, nergens was eenige uitkomst te verwachten.

Haar echtgenoot, de markies, was reeds lang geleden gevallen als een slachtoffer van het Schrikbewind. Hij was in Parijs ge Guillotineerd. De markiezin was, toen het vreeselijke onweer boven Frankrijk losbarstte, op haar kasteel te Etincelles gebleven, en het had eigenlijk geruimen tijd geduurd, voordat de onrust en de verwarring ook tot daar doordrongen. Ook waren het niet hare eigen onderhoorigen geweest, die in opstand waren gekomen. De familie d'Etincelles was altijd goed en vriendelijk opgetreden tegen hen,

Het Provinciaal Gouvernementsgebouw aan de Groote Markt te Brugge, waarin de Gezelle-tentoonstelling gehouden wordt.

Guido Gezelle
14 Mei 1830—25 Aug. 1899.

De Gedenktag voor Guido Gezelle

Maandag 25 Augustus was het 25 jaar geleden dat Guido Gezelle, de groote Vlaamsche priester-dichter, die door zijn zuivere en innige kunst ook hier te lande duizenden vrienden en vercerders telt, te Brugge overleed. De plechtige herdenking van dezen dag werd ingezet met een mis in de Sint-Walburgakerk te Brugge, waar de dichter als kapelaan stond. Van hieruit begaf zich een stoet van verscheidene honderden belangstellenden achter vlaggen naar het praalgraf van Gezelle, dat voor deze gelegenheid met belooverde pieken was omgeven, en waarop bloemen en kransen werden neergelegd. — Op de expositie die in het Provinciaal Gouvernementsgebouw naar aanleiding van zijn sterfdag gehouden wordt, vindt men alles bijeengebracht, wat er aan herinneringen aan den dichter bestaat: alle uitgaven van zijn werken, verscheidene handschriften, zijn werktafel en -stoeltje, zijn bril en brilledoos, zijn penhouder enz.

staan, en haar blik gleed over het schoone, in de glorie van den zachten, stillen herfstdag stralende landschap.

„Hoe gelukkig ben ik!” fluisterde zij. „Hoe mooi is het leven!”

Van de andere zijde van den heuvel klom langzaam een andere stoet naar boven. Een lijkstoet, zoo eenvoudig en armelijk als slechts mogelijk was. De ruwe kist, slechts gedekt door een versleten stuk zwart kled, werd door een paar mannen gedragen, geen krans, geen bloem zelfs getuigde

plotseling staan, en richtte zich tot een van de dragers.

„Wie was die jonge vrouw?” vroeg hij, met een rauwe stem.

„Het was onze meesteres,” antwoordde de drager, „de markiezin d'Etincelles.”

Twintig jaren waren verlopen.

In den vreeselijken kerker, waar zij reeds eenige maanden opgesloten was met hare beide kinderen, trachtte de mar-

De katafalk in de St.-Walburgakerk, met de priesterkleeding van Gezelle erop geplaatst.

in tegenstelling met zooveel andere landeigenaars. Maar tenslotte was ook over de markiezin en haar kinderen het ongeluk gekomen. Zij ontving de tijding van den dood van haar echtgenoot, als „verrader van de natie” op het schavot gestorven; wilde benden overstroonden het land, ruiden het volk op, bestormden het kasteel, en voerden de markiezin en hare kinderen naar Nantes als gevangenen. En daar wachtte zij nu reeds maanden lang op den dood voor zich en hare kinderen.

Links:

De optocht van Gezelle-vrienden, die zich naar het graf van den dichter begaven. — De meisjes met bloemen in den stoet.

Rechts:

Op het graf van Gezelle, waar verscheidene sprekers het woord voerden.

van de liefde en de smart van de achterblijvenden. De eenige, die het lijk volgde, was een nog jonge man. Zijn vermagerd en uitgeteerd lichaam was slechts gehuld in lompen, zijn verwarde haren hingen om zijn doodsbalek gelaat, dat hij diep gebogen hield en bij het loopen wankelde hij als iemand, die nauwelijks de kracht heeft om te gaan.

Een diepe stilte heerschte onder de bruiloftsgasten, terwijl de treurige, kleine stoet langs hen heen trok. En toen gebeurde er iets onverwachts.

Terwijl de arme, schamele kist langs haar heen gedragen werd, trad de bruid naar voren. Met een spontane beweging legde zij haren bruidsbouquet, de geheele stralende, geurende pracht, op het zwarte lijkkled.

De man, die als eenige rouwdragende de kist volgde, hief het hoofd op. Verbazing en verwarring schenen uit zijn diepliggende, zwarte oogen, met iets als een vraag zag hij de

kiezin d'Etincelles tevergeefs iets op te vangen van wat buiten gebeurde.

Het was haar niet mogelijk, iets te vernemen. Zij wist alleen, dat van de vele gevangenen, die tegelijk met haar opgesloten waren geworden, elken dag meerdere waren weggevoerd en niet teruggekomen. Zij waren ter dood gebracht, dat wist zij. Gestorven onder de guillotine, of mogelijk had Carrier, het monster van Nantes, hen doen sterven op de door hem zoo geliefkoosde wijze, namelijk door verdrinking. Nu waren zij en haar beide kinderen nog alleen overgebleven . . . voor hoelang nog?

De ongelukkige vrouw trachtte te bidden, want zij wist, dat zij van de menschen geen hoop te verwachten had. Maar haar gedachten verwarden zich. Zij dacht niet aan zichzelf, zij dacht alleen aan haar kinderen . . . haar negentienjarige zoon Henri, en haar zeventienjarige dochter Lucile.

Door de troebele ruiten van het kleine, getraliede venster hoog in de cel, drong het eerste bleek daglicht binnen. Het vergunde de ongelukkige moeder iets meer te zien dan tot nog toe, en haar twee kinderen te onderscheiden. Gelukkig, zij sliepen. Lucile lag op het stroo, dat haar door haar broeder vriendelijk was afgestaan; boven de soldatenjas, die haar tot dek strekte, kwam haar zacht, bleek gezichtje uit, omgeven door het rijke, goudblonde haar. Henri zat op de bank en liet het hoofd tegen den muur leunen, en de oogen der moeder verduisterden zich weder, toen zij zag hoe bleek en afgemat haar trots, de erfgenaam van haar geslacht, er uitzag. O, haar ongelukkige, onschuldige kinderen! Niets hadden zij misdreven, niets had het leven hun nog geschonken, en reeds moesten zij een ellendigen dood sterven. Want de markiezin twijfelde hieraan niet, zij had genoeg gezien om elke hoop te verliezen.

Zij wist, wie Carrier was, de oppermachtige dictator van Nantes. Van de overige leiders der revolutie was misschien, misschien eenige genade te verwachten geweest, maar niet van dezen man, die zelfs veroordeeld werd door zijn eigen geestverwanten. De anderen waren tijgers, verscheurende dieren, maar hij was als een wolf, die zelfs zijn eigen soortgenooten verslindt.

Het geluid van naderende voetstappen en wapengekletter wekte de markiezin uit hare droevige gedachten. Ineenkrimpend van schrik hoorde zij, hoe de sleutel in het slot van haar cel werd gestoken, hoe de deur geopend werd, en zag zij de woeste gezichten van een aantal in lompen gekleede gewapenden. Zij twijfelde er niet aan, dat ook het laatste uur van haar en de haren geslagen was.

Slechts eenige minuten tijd werd den ongelukkigen gelaten, om zich te kleeden. De markiezin, ofschoon zij sidderde over al hare leden, slaagde er toch in, de arme, kleine Lucile, die bijna bewusteloos was, woorden van moed in te spreken. Maar weldra werden zij door ruwe handen gescheiden, en bevonden zij zich in den wagen, die hen naar het tribunaal zou brengen.

Vooraf dus nog een rechtspraak. De markiezin, hoe rampzalig zij zich ook gevoelde, kon toch niet nalaten te glimlachen. Zij wist wat een dergelijke rechtspraak betekende, vaak genoeg had zij ervan gehoord. Eenige onbeduidende vragen, een verhoor van vijf minuten, en dan het vonnis, het doodvonnis.

Toch, hoe hopeloos haar lot was, voelde de markiezin hoe de moed van hare voorvaderen haar niet verliet, en zelfs groeide naarmate het gevaar groter was. Met opgeheven hoofd, den arm om de sidderende Lucile heengeslagen, terwijl haar andere hand die van Henri omkleemde, betrad zij de gerechtszaal.

Een armzalig, vuil vertrek was het, zonder eenige meubelen dan een paar schrijftafels en rieten stoelen. Het grootste gedeelte ervan werd gevuld door een in lompen gehulde volksmenigte, die het tribunaal bijwoonde. Achter een der schrijftafels zat een man met een vuile, roode muts en een sinds vele dagen ongeschoren gelaat, die blijkbaar als secre-

„O, mijnheer, als gij nog eenig menscheijk gevoel hebt . . .” snikte zij. Maar men liet haar niet uitspreken. Ruwe handen grepen haar, ondanks de pogingen die Henri deed om haar te beschermen; men wierp de ongelukkigen weer in den wagen, die hen gebracht had en voerde hen naar de gevangenis terug.

Brahmaansche Godsdienstfeesten in Colombo.

Ter eere van de door de Hindoes aangebeden goden worden er ieder jaar verscheidene malen in Britsch-Indië groote feesten georganiseerd. De gansche bevolking verzamelt zich daartoe in de steden, waar dan offers worden opgedragen, muziek- en dansuitvoeringen plaats hebben en optochten worden gehouden, waarin de kostbaarste voorwerpen uit de tempels worden meegevoerd. De foto's op deze pagina zijn bij een dergelijken optocht genomen en stellen voor, hierboven: Danspoppen, die in de processie worden meegevoerd en die uit zeer kostbaar materiaal bestaan. Hiernaast links: De kop van den stoet met Singaleesche dansers en muzikanten en heilige, rijk-versierde olifanten. Rechts: reusachtige olifanten die de kostbare voorwerpen uit de tempels dragen. Zij worden geleid door de tempeldienaars, die bijna allen paraplu's bij zich hebben. Hieronder: Het kostbaarste stuk uit de processie: de door heilige runderen, welker horens verguld zijn, getrokken zilveren wagen, die een waarde van f 1.200.000 heeft.

taris fungeerde, en naast hem, in een soort leunstoel, een man met een geelbleek gelaat en doffe zwarte oogen. Dat was Carrier.

Ofschoon de markiezin hem nooit gezien had, gevoelde zij dadelijk, dat hij degene was die over haar lot te beslissen zou hebben. Maar tevens wist zij, dat zij van hem niets te hopen had. Toch gaf de liefde voor haar kinderen haar kracht, althans een poging te wagen.

„Mijnheer,” zeide zij, „ik vraag geen genade of erbarmen voor mijzelve. Maar mijne kinderen, die geheel onschuldig zijn . . .”

„Er zijn hier geen heeren, burgeres,” zeide Carrier op een gemaakt vriendelijken toon. „Uw naam?”

„De markiezin d'Etincelles.”

Er was een oogenblik stilte, terwijl de secretaris den naam noteerde. Toen vroeg de dictator:

„Van het dorp Etincelles?”

„Ja,” antwoordde de markiezin. „Ik smEEK U, burger, mijne kinderen, die geheel onschuldig zijn . . .”

„Zijn dit Uwe kinderen?” vroeg Carrier.

De markiezin knikte, spreken kon zij niet. Eene dodelijke zwakte kwam over haar, en zij zou gevallen zijn, als haar zoon haar niet ondersteund had. Zij kwam eerst tot zichzelf, toen zij de weinige woorden hoorde, die het vonnis waren . . . den dood. Wanhopig rukte zij zich los, en wierp zich neer voor den dictator.

De markiezin wist reeds wat dit betekende. Zij zouden dus niet onder de guillotine sterven, maar men zou ze des avonds naar een der booten brengen, die de rivier opvoeren. In het midden daarvan stiet men een gat in den bodem, zodat de ongelukkigen een vreeselijken dood stierven.

Traag verliep de lange, vreeselijke dag. De rampzalige moeder trachtte hare kinderen te bemoedigen, hen ervan

te doordringen dat de dood, hoe ontzettend ook, toch niet lang zou duren, en men tenminste den troost had, tezamen te mogen sterven.

Het was een koude, regenachtige avond, toen men de drie ongelukkigen kwam halen. Zelfs de ruwe voltrekkers van het vonnis schenen onder den indruk: zwijgend en als in zichzelf gekeerd gingen zij voort. De markiezin had hare armen om haar kinderen geslagen; terwijl haar hart bijna brak, ging zij nog voort met hun voortdurend moed in te spreken, ofschoon zij bijna bewusteloos neerzank, toen zij uit de duisternis het eentonige klotzen van het water hoorde.

De drie gevangenen werden in een gereedliggende boot geladen, en eenige bewakers namen aan de riemen plaats. Zwijgend roeiden zij voort. De markiezin trachtte hare gedachten bij den dood te bepalen, maar toch viel het haar plotseling op dat de tocht lang duurde, veel langer dan gebruikelijk kon zijn.

„Waarheen brengt men ons toch?” vroeg zij angstig. „In 's Hemelsnaam, wat heeft men met ons voor?”

Maar niemand antwoordde, in de diepste stilte werd de tocht voortgezet, naar het den gevangenen toescheen, wel een uur lang. Plotseling echter stond een der roeiers op en floot schel, bijna op hetzelfde oogenblik doemde een rood licht uit de duisternis op, en kort daarna verscheen een andere boot naast de hunne, naar de veroordeelden zien konden een veel grootere en van meer roeiers voorzien.

Zonder te spreken grepen de bewakers de gevangenen aan, die dachten dat thans hun laatste uur geslagen was. Doch dit was niet zoo. Niet in het water kwamen zij te recht, doch in de andere boot, en de markiezin bemerkte tot haar verbazing, dat de bemanning daarvan uit Engelsche matrozen bestond.

Nog voordat zij gelegenheid had, iets te zeggen, voelde zij zich een papier in de hand geduwd, en op hetzelfde oogenblik verwijderde de boot, die hen gebracht had, zich in den donkeren nachtnevel.

„Wat betekent dit?” vroegen de gevangenen. „Waar gaan wij naar toe?”

Maar de Engelsche matrozen verstonden hen niet, en zij moesten wachten tot zij aan boord van het schip waren,

waarbij de roeiboot behoorde, een tamelijk groot, Engelsch oorlogsschip. Maar zelfs de kapitein daarvan kon hen slechts onvoldoende inlichten. Het eenige wat hij wist, was dat dien middag hem een bericht bereikt had dat drie ontvluchte aristocraten bij hem een schuilplaats zouden zoeken, en dat hij, als hij hen redden wilde, tegen negen uur des avonds een boot met rood licht op de rivier moest doen kruisen. Natuurlijk had hij daaraan voldaan, het was immers in hoofdzaak zijn opdracht, den vluchtelingen, die er in slaagden aan het bloedbad te ontkomen, schuilplaats te verlenen.

„Maar dan zijn we gered!” riep de markiezin, snikkende van vreugde. „Waarom? Om welke reden? Door welke oorzaak heeft men ons laten ontkomen, terwijl zooveel duizenden andere onschuldigen vermoord zijn geworden?”

Plotseling herinnerde zij zich het papier, dat zij zich bij het verlaten van de boot in de hand had laten duwen, en dat zij werktuiglijk vast-

gehouden had. Het was een stuk papier, eenvoudig dichtgevoerd. Zij opende het bij het licht van een scheepsplantaarn, en las het volgende: „Twintig jaar geleden legde een jonge vrouw hare bruidsbloemen op de doorkist van mijne zuster, die men op zestienjarige leeftijd van gebrek heeft laten sterven. Voor deze bloemen betaal ik thans drie hoofden. Carrier.”

HET HERVONDEN GOUDLAND

Een verhaal uit Zuid-Arabië
door NIELS MEYN

Geautoriseerde vertaling uit het Deensch

19)

Natuurlijk," riep Clarcke, „daar moesten we toch aan gedacht hebben. Die zwarte snaken binden immers een zak onder 't achterdeel der kameelen om daar hun je weet wel in op te vangen, dat ze als brandstof gebruiken. We hadden wel jaren kunnen zoeken naar zulke kameelen-souvenirs. Maar met paarden is 't wat anders, die mogen zonder eenige censuur aan hun natuurlijke behoeften voldoen."

De expeditie maakte zich gereed tot opbreken, en zoodra de laatste verkenner terug waren, zonder een milligram kameelendrek, werd de reis voortgezet door den pas, waar een edel ros zoo vriendelijk was geweest, onbewust voor wegwijzer te spelen.

De weg slingerde zich tusschen de bergen door, zonder al te groote bochten, en liep steeds in noord-westelijke richting.

Den eersten dag ging het snel bergaf; maar toen steeg de weg plotseling en ging over in een smal pad, dat uitgehouwen was langs een steilen, hemelhoogen rotswand. Men kon er niet anders dan achter elkaar loopen en dus gaf Clarcke bevel om de karavaan in eenige afdeelingen te splitsen. Eerst kwam een voorhoede van tien man met de karabijn in den arm, gereed om te vuren, wanneer zich plotseling een vijand mocht vertoonen. Vervolgens een rij kameelen beladen met de munitie, het vliegtuig en het lichte, snelvurende veldkanon, benevens allerlei gereedschap.

De tweede afdeeling bestond uit Clarcke zelf en de overige leiders met een escorte van vijftig man en een aantal kameelen, die al de proviand droegen en bovendien de ouden van den professor, alle tenten en de wetenschappelijke instrumenten.

De achterhoede werd gevormd door de negen laatste manschappen, die nog enkele kameelen meevoerden. Deze dieren, die voor 't grootste deel invalide waren, droegen de minder zware bepakking; onder andere was er één beladen met den benzinevoorraad van het groote vliegtuig.

Als een langzaam kronkelende slang gleed de stoet langs den bergkant voort. Het was een vermoeiende marsch, want het pad was smal en hobbelig en men deed er een vol etmaal over. Er was geen sprake van rusten, want er was eenvoudig geen enkele plaats waar men een tent had kunnen opslaan. Hongerig en afgemat bereikte de voorhoede eindelijk een klein plateau, waar menschen en dieren uitgeput neerzonden. Hijgend van dorst en vermoeidheid lagen ze verlangend te wachten op 't verschijnen van de volgende afdeeling. Clarcke werd met gejuich begroet, toen zijn witte helmhoed in de kromming van het pad opdook. Na hem kwamen Stringer en de kapitein en daarachter Heavenson. Toen duurde het een half uur eer de professor in 't gezicht kwam, vlak voor de beide kameelen gaande, die zwaar beladen waren met zijn kostbare schatten.

Dadelijk daarop verschenen de eerste manschappen. Het zonlicht spiegelde zich in de blinkende karabijnloopen en de afgematte kameelen loeiden luid. Eindelijk en ten laatste kwam de achterhoede, die een ongeluk had gehad. Een der kameelen was op 't smalle pad gevallen, zoodat de weg versperd was. Gelukkig was 't gebeurd op een plek, waar een hol in den bergwand was, groot genoeg dat al de achter aankomenden er plaats in vonden. Clarcke gaf bevel, om aan de achtergeblevenen water en proviand te brengen en onderwijl legerde de hoofdmacht der expeditie zich op 't plateau en ging rusten. Nog dienzelfden avond trok men verder, en zodoende splitste de expeditie zich in tweeën. Eerst toen men na eenige dagen op de plek was gekomen, waar de weg doodliep, haalden de achterblijvers de hoofdmacht weer in.

Stringer had, zoodra men tot de ontdekking kwam, dat de bergpas doodliep in het groote ronde dal, het vliegtuig in elkaar laten zetten. Ze hadden een geforceerden marsch achter den rug en 't was noodig om een flinke rust te houden. Stringer was woedend, toen hij hoorde, dat de kameel, die den benzinevoorraad droeg, op 't smalle bergpad was uitgegleden en in den afgrond gestort. Er kon dus niets komen van verkenningsvluchten. Dienzelfden avond zette hij

bij den ingang van het dal en bij de tent met munitie en proviand, sterke wachtposten uit. Het eerste gedeelte van den nacht verliep in de diepste rust, maar omstreeks half drie, toen het dal in zwarte duisternis lag, werd de heele expeditie opgeschrikt door het razend gesnor van den motor, die plotseling in beweging werd gezet. Eer iemand nog goed tot bezinning was gekomen, zweefde het vliegtuig hoog boven hun hoofden en glinsterde in den helderen maneschijn als een reusachtige gouden tor.

Een regen van kogels werd erop af gezonden, maar na een oogenblik verdween het ongedeerd over de rotstoppen.

Stringer vloekte zoo, dat Heavenson er bleek van werd en kapitein Billstone schold zijn matrozen de huid vol! 't Waren namelijk de zeelui, die, op het oogenblik dat het vliegtuig verdween, de wacht hadden.

Het werd nog erger, toen Clarcke zelf het doorgesneden doek van de proviandtent en het weghalen van de wapens ontdekte.

De acetyleenlantarens werden aangestoken en, gezeten in het felle licht, deed hij al de wachthebbers een streng verhoor ondergaan, als voor een krijgsraad. De kapitein en Stringer stonden hem ijverig

Rex Sublett, een Amerikaansche cowboy, een woedenden stier berijdend. De taak van den ruiter is, de horens van het dier op den grond te drukken. Daar dit binnen weinige minuten geschieden moet, wordt er voor dit spelletje, dat nogal in zwang is bij de koejongens van de ranches, behalve veel kracht, ook veel vlugheid vereischt. Dat ze er dikwijls ernstige kwetsuren bij oploopen, behoeft wel niet vermeld te worden.

bij, terwijl Heavenson, verschrikt en van zijn stuk gebracht, luisterde.

De eenige, die de zaak kalm en waardig opnam, was de professor. Hij had er zich van overtuigd, dat er aan zijn dierbare oudheidkundige schatten niet geraakt was en dan kon de rest hem niets schelen.

Het resultaat van het verhoor was heel eigenaardig en scheen met groote stelligheid den dader aan te wijzen. Een der jongere matrozen, die reeds eenige keeren blijken van ontevredenheid met den gang van zaken had gegeven, was spoorloos verdwenen. Hij had op wacht gestaan aan den eenen kant van den pas en niemand twijfelde eraan, dat hij zich „onder bescherming van de duisternis", van de vermiste wapens had meester gemaakt en ze naar het vliegtuig gebracht had.

Het was evenmin onwaarschijnlijk, dat hij reeds lang te voren deze wijze van vluchten had voorbereid en in alle stilte een reservoir met benzine had weggekaapt. Maar veel kon hij toch niet bemachtigd hebben, dus leed het geen twijfel, of hij zou spoedig moeten dalen en dan moest hij, zonder water en proviand, midden in het woeste gebergte, onherroepelijk den dood vinden.

Er was niemand, die in verband met het wegvoeren van het vliegtuig aan Holst of Elver dacht. Die moesten toch al lang op den terugweg naar 't Zuiden zijn.

De vermiste matroos was ook werkelijk gevlucht. Hij leed aan heimwee en verlangde weer naar zee. In de duisternis was hij door den pas weggeslopen en in de klauwen van een hongerigen woestijnleeuw gevallen, die zijn hol had in een der enge, ontoegankelijke kloven. Dagen lang was hij onbemerkt de expeditie gevolgd en had in 't donker den niets vermoedenden man aangevallen en gedood en daarna weggesleept.

Den volgenden ochtend vroeg begon de terugtocht

in versnelden marsch en na vier dagen stonden ze weer in den uitgebranden krater. Na twee weken waren zij dus nog even ver en waren bovendien een man en een kameel kwijt, behalve nog het vliegtuig en de beide machinegeweren met de bijbehorende munitie.

„De theorie van de door de karavanen achtergelaten stofwisselingsproducten is dus onhoudbaar," zei Clarcke boos, „ik ben ervan overtuigd, dat 't een truc is geweest om ons op een dwaalspoor te brengen."

„We kunnen natuurlijk alle kloven één voor één afzoeken," stelde kapitein Billstone voor. „Vroeg of laat moeten we dan toch de juiste vinden."

„We hebben geen tijd om een half jaar hier zoek te brengen," stoorde Clarcke op, „wie zegt ons, dat we niet pas 't allerlaatst den juiste weg vinden."

„We kunnen immers een week nemen om de zaak te onderzoeken," vond Stringer, „we zenden dan patrouilles op langere verkenningstochten uit. Jammer dat we dat vliegtuig kwijt zijn." Hij stond op en beval zijn manschappen om aan te treden. Zijn krachtige stem deed de echo rollen als de donder.

Een half uur later trokken weer twee mannen ieder door een andere breede kloof er op uit. De rest maakte 't zich makkelijk onder de uitgespannen zonnezeilen. Op den bodem van den krater was 't als in een oven en het duurde niet lang of de meesten vielen van vermoeidheid in slaap.

Alleen professor Oakland was klaarwakker. De ijverige geleerde zat op een kist met munitie en bestudeerde een tafel met half-uitgewischte teekens. Het ging erg langzaam, want hier en daar was de tafel geschonden en 't leek wel of die eigenaardige streepjes en fijne puntjes niet allemaal letters waren. Het leek meer op een eigenaardige prent of misschien een landkaart!

Plotseling kreeg hij een schitterend idee!

Hij nam zijn klop en een stuk papier en trok zorgvuldig de onduidelijke lijnen na; toen haalde hij de groote kaart van Zuid-Arabië, waarop kapitein Billstone elken dag met een roode lijn den koers had aangegeven. Vanaf den bergrand aan de Zuidkust en gedurende al de dagreizen door de onbewoonde woestijn, liep die lijn over wit papier, wat beteekende, dat men zich hier op terra incognita bevond. Intusschen had de kapitein toch met potlood de bronnen en de oases aangegeven; de bergen, waartusschen ze nu waren, stonden er ook op afgeteekend. De professor bestudeerde ijverig de bochten van de roode lijn door den bergpas, van af het koolzuurdal tot aan den krater en vergeleek die met de schets, die hij van het koperen tafeltje had nageteekend. Toen sprong hij eensklaps op met een luiden kreet, die de gansche expeditie wakker maakte en die door de echo schaterend werd teruggekaatst, alsof een koor van demonen uit alle kloven tevoorschijn zou stormen.

„De koperen tafel uit het fort," schreeuwde hij opgewonden, „ik heb 't gevonden, ik heb 't gevonden!"

„Wat hebt u gevonden?" vroeg Clarcke kregelig. Kapitein Billstone mompelde zoo iets van zonnestee, maar de professor hoorde het niet. „Den verderen weg," riep hij triomfantelijk, „een van de tafeltjes is een kaart met den sleutel van 't geheim."

Zijn verklaringen brachten allen in beweging. Stringer, die een practisch man was, zond onmiddellijk manschappen uit om de patrouilles terug te halen. Intusschen legde de professor uit, wat de tafel hem had verraden. In het midden van den krater lag een hoop steenen in schijnbare wanorde neergegooid, maar bij nader onderzoek bleek het, dat ze alle op een der vlakken een ingebeiteld teken vertoonden, en dat vlak was naar een bepaald punt van den kraterwand gekeerd, waar aan den voet van een smalle pas een chaotische verzameling kleinere steenen lag.

Niemand zou op de gedachte zijn gekomen, dat zich achter die steenen een smalle doorgang opende, die verder door 't gebergte leidde. 't Was alles met zeer veel beleid opgesteld. Iedere karavaan die erdoor wilde, moest eerst den steenhoop wegruimen, en zoodra de laatste kameel moeizaam de steile helling was opgeklauterd, werden de steenen weer voor den ingang gewenteld. Wie niet met de opstelling bekend was, kon jaren van zijn leven doorbrengen met zoeken naar den verderen weg.

Clarcke drukte den professor de hand. „Leve de wetenschap," riep hij, en de anderen hieven een krachtig hoera aan, dat onmiddellijk door een gebrul van de echo werd beantwoord, een uitbarsting die zelfs aan den professor een glimlach ontlokte. Zulke geweldige ovaties waren nog nooit te voren aan een geleerde te beurt gevallen.

(Wordt vervolgd)

UIT HET VOLLE LEVEN

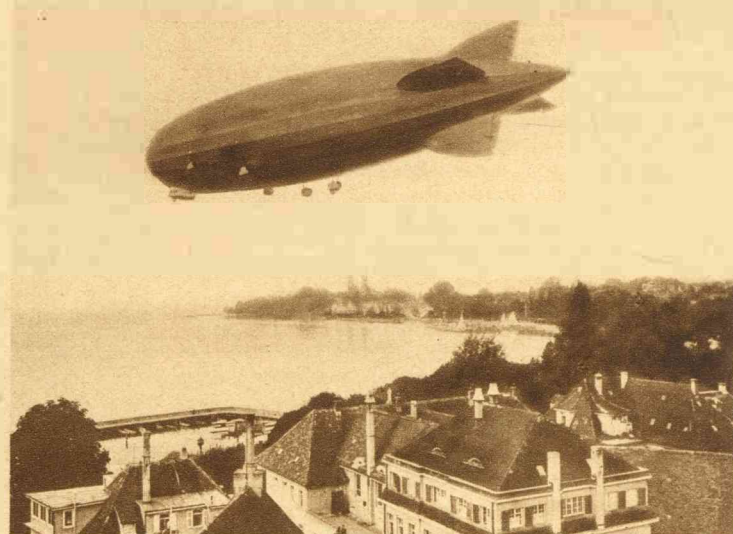
De autoramp bij Helno.

Op den weg Raalte—Helno geraakte de vorige week een autobus in brand met het treurig gevolg dat van de inzittenden zes personen levend verbrandden en vele ernstig gewond werden, van wie er inmiddels nog een overleed. De omvang der ramp is zeker te wijten aan het feit dat de achterdeur van den auto op slot was, en de chauffeur den sleutel niet bij zich had! Men mag dan ook verwachten, dat dit ongeluk voor de autobus-ondernemers een les zal zijn en zij voortaan meer zorg zullen dragen voor de veiligheid hunner passagiers! Het wordt werkelijk tijd!

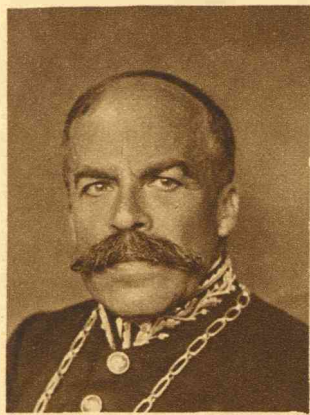
Een nieuwe mode

Een wever uit Laren kan zich met de thans heersche mode niet vereenigen, en propageert daarom met zijn eega in de straten der hoofdstad een nieuw idee, dat hij gaarne algemeen zag ingevoerd. Of zijn wensch zal worden ingewilligd durven wij voorshands nog betwijfelen!

Het Zeppelin-Luchtschip „Z. R. III“

dat in Duitsland voor Amerika gebouwd werd als oorlogsschadevergoeding. — Onze foto werd genomen bij de eerste vlucht van het luchtschip boven de Bodensee, op welke tocht het ook reeds beschadigd moet zijn.

Jhr. V. de Villeneuve, legde, na 27 jaar het ambt van burgemeester te hebben vervuld, waarvan de laatste 17 jaar te Hillegersberg, 1 Sept. i.l. om gezondheidsredenen zijn functie neer.

De groote ringstekerij te Santpoort

die sinds 1759 ieder jaar gehouden is. — De sjezen rijden in optocht naar het feestterrein.

De kano-wedstrijd te Lelid

die Zaterdag i.l. aldaar gehouden werd. — Mej. Hebers die den strijd voor dames over 300 meter won.

H. F. A. Kern.

Den 1sten September herdacht de heer H. F. A. Kern, hoofd der school te Oud-Over bij Loosdrecht, zijn 40-jarige onderwijzersloopbaan.

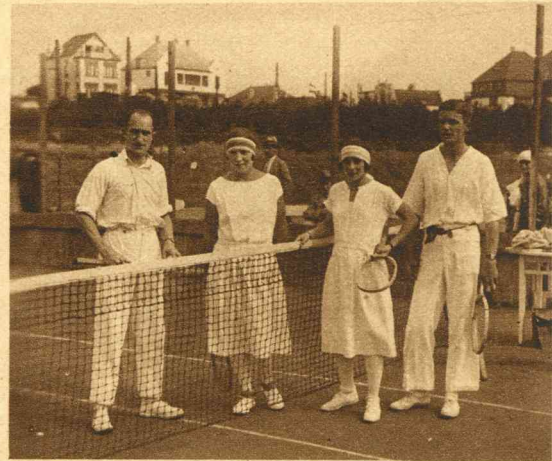

De vorige week werd in de Hulpkerk St.-Antonius-Abt te Scheveningen het huwelijk voltrokken tusschen Mr. Constant Martens en Mejuffrouw Lou Aalberse, dochter van Z Exc. den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid. — Het bruidspaar met de bruidsmisjes. (Foto A. Smeenk Kleymans).

Het vernieuwde Rembrandtplein te Amsterdam

werd Donderdag i.l. door Wethouder J. ter Haar officieel geopend. — Hoe het plein er thans uitziet.

De tenniswedstrijd Holland—Duitsland.

te Noordwijk. — V.l.n.r.: de heer F. W. Rahe (Duitsland), Mevr. Stroink (Holland); Mevr. Friedleben (Duitsland) en de heer Bryan (Holland) die in gemengd dubbelspel uitkwamen.

Een Zonnebloem van 3 M. 84

die in een tuin te Amsterdam in bloei staat.

Voorlichting bij Beroepskeuze.

In het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te Utrecht werd op 27 en 28 Aug. een 2-daagsche leergang van den R.K. Vacantie-leergang in Beroepskeuze-Voorlichting gehouden. Er werd een psycho-technische demonstratie gegeven door een groepje lyceumleerlingen van Prof. van Ginneken (X), tijdens welke onze foto genomen werd.

De Zelfwedstrijden van de Koninklijke

Zaterdag en Zondag i.l. op de Zuiderzee gehouden. — H.M. de Koningin slaat, aan boord van de W.F.v.d. Wiijk, de wedstrijden gade.

VOOR ONZE HUISMOEDERS

Nuttige Wenken.

BOENWAS.

Gesmolten was wordt warm met terpentijnolie en de gewenschte verfstof vermengd, met linnen doeken ingesmeerd en den volgenden dag uitgewreven.

1 deel ceresine — naar omstandigheden geel of wit — en 2 deelen warm gemaakte amerikaansche terpentijnolie, goed vermengd en met bijvoeging van aniline is een uitstekende boenwas.

Bij het wrijven van vloeren met vernis moet men er op letten dat deze warm gebruikt wordt. Bizonderen glans verkrijgt men door met koud water na te wassen en later met melk af te wrijven.

Gele was, rijkelijk overgoten met terpentijnolie en warm opgelost is een uitstekende boenwas.

2 K. G. meubelmakerslijm wordt in 10 liter water opgelost, hieraan voegt men 100 gram dubbelchroomzure kali en 100 gram aniline bruin toe. Hiermede smeert men warm in.

Een goede vloerboenwas is een oplossing van 3/4 pond schellak, 2 lood terpentijn en 1 liter spiritus.

VERDRONKENEN.

Verdronkenen moeten zoo vlug mogelijk en wel met het gezicht naar beneden, neergelegd worden, de beenen echter slechts zoo hoog opgetild, dat het water uit de ademhalingsorganen kan wegvloeien. De beste houding hierbij is plat op een tafel. Daarna grijpt men, achter het hoofd staande, beide armen vlak onder de ellebogen, trekt ze ruggelings naar het hoofd toe en schuift ze juist zoo weer terug, alles in het tempo van de natuurlijke ademhaling, dus ongeveer 15 maal per minuut.

Een tweede persoon wrijft en borstelt onderwijl onafgebroken door. Zoodra de patiënt eenige keeren happend heeft adem gehaald en weer kan slikken, tracht men hem iets warmes in te gieten. Gaat daarna de ademhaling weer regelmatig, dan wordt de patiënt in verwarmde wollen dekens gewikkeld. Hoop op beterschap bestaat gedurende ongeveer twee uren.

Wie lacht er mee...

...en wie onzer lezeressen maakt bij dit vroolijk-guitige meisjeskopje een aardig — hoogstens achtregelig — rijmpje? Wij stellen een prijs van f5.— en vier van f2.50 beschikbaar en verwachten de inzendingen vóór 24 Sept. a.s. aan ons adres: Red. „Panorama“, Doezastraat, Leiden.

Recepten.

Gevulde slakropjes.

Benodigd: 12 kroppen stoofsla, 150 gram kalfsgehakt, paneermeel, 40 gram boter.

Bereiding: Het gehakt geurig aanmaken, er zes balletjes van vormen, deze in paneermeel wikkelen en in de koekenpan in de boter aan alle kanten bruin braden; vervolgens zes van de gaar gekookte kropjes om den anderen één gevuld en één niet gevuld, in een vuurvast schotel schikken, een weinig paneermeel er over strooien en de braadjus van het gehakt er over gieten; de slakropjes in den oven, onder af en toe bedruipen, lang genoeg stoven, om het gehakt gaar te doen worden (1 à 1½ uur).

Anijspaanders.

Benodigd: 150 gram bloem, 200 gram suiker, 4 eieren, 2 eierdooiers, 1 eetlepel anijspoeder.

Bereiding: De eieren en de eierdooiers met de suiker tot een dikke, witte massa kloppen, de bloem en het anijspoeder er bij voegen. Het mengsel op een beboterd bakblik tot een dunne laag uitspreiden, met suiker en anijspoeder bestrooien en in een matig warmen oven lichtbruin bakken. Het deeg, nog warm, in reepen van 3 cm. lengte verdeelen en deze onmiddellijk om een deegrol rond buigen, om er den vorm van spaanders aan te geven.

Gevulde bonbons.

Benodigd: 250 gram suiker, ¼ dL. water, marmelade.

Bereiding: De suiker in het water oplossen en tot den zaden graad inkoken, de helft op een met amandelolie bestreken marmeren of steenen plaat uitgieten, vlug met marmelade bestrijken, waarna de rest van de suikerstroop er over uitgegoten wordt. De eenigszins vast geworden suikermassa door het indrukken van een mes of een vorm in dubbelsteentjes verdeelen, zonder deze te verschuiven. Niet voor de bonbons geheel koud zijn, worden zij verplaatst en van elkaar gebroken.

DE GELUKKIGE BOERENZOON.

II.

Nu haalde Maarten de kat, die hij Maupi genoemd had, uit den zak en toonde ze aan zijn moeder.

„Ik heb nog een tweede stuk goed geluk gekocht. Kijk maar eens!“

„Ik weet niet,“ antwoordde de boerin onwillig, „wat er voor geluk in een kat zit, die ook meeëten moet, maar zeg, wat heb je verder meegebracht?“

„Als ik meer geld had gehad, zou ik inkoopen gedaan hebben, maar die kat kostte precies honderd dukaten.“

Toen de oude vrouw dat hoorde, stootte zij op van woede. „Je bent een gek!“ schreeuwde zij, „en ik duld je niet langer in mijn huis. Ga heen! Ziet bij vreemden eten te krijgen. Ik heb niet meer!“

Vrouw Marfa wees haar zoon de deur en deze vertrok, met gebogen hoofd, en achter hem volgden Grompie, de hond, en Maupie, de kat.

Tegen den avond kwam hij een geestelijke tegen, die hem vroeg: „Waar is de reis heen, jongeman?“

„Ik ga naar de stad om werk te zoeken,“ was het antwoord.

„Ga met mij mee,“ zei de geestelijke. „Ik maak geen afspraak over het loon, maar als je drie jaar bij mij werken wilt, zul je tevreden zijn met wat ik je geef.“

Maarten stemde toe en trad bij den geestelijke in dienst en Grompie, de hond, en Maupie, de kat, volgden hem. Als hij nu drie jaar bij den geestelijke gewerkt had, riep deze hem bij zich en zei:

„Maarten, de tijd is daar, om je loon te ontvangen. Hier staan drie zakken: één gevuld met goud, één met zilver en de derde met zand. Welke kiest ge?“

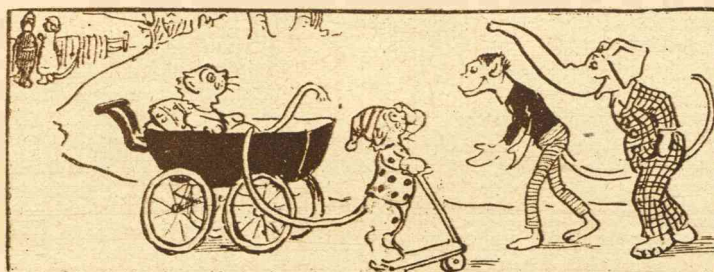
Maarten bekeek aandachtig de drie zakken en overlegde: „Als ik den zak met goud neem, ben ik een rijk man. Neem ik den zak met zilver, dan ben ik een welgesteld man. Neem ik echter den zak met zand, dan ben ik noch rijker, noch armer, dan te voren. Wie zou echter zoo dwaas zijn een zak zand te kiezen, als hij goud of zilver krijgen kan? Daar steekt bepaald meer achter.“

Na aldus nagedacht te hebben, wendde hij zich tot zijn heer en zei: „Als u het goed vindt, mijnheer, zal ik den zak zand nemen.“

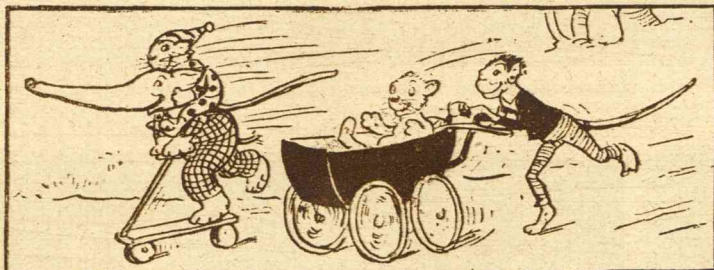
„Goed,“ antwoordde de geestelijke, „als je goud en zilver veracht, neem dan den zak met zand.“

Maarten nam den zwaren zak zand op zijn schouder en verliet het huis, waar hij drie jaar gewoond had. En

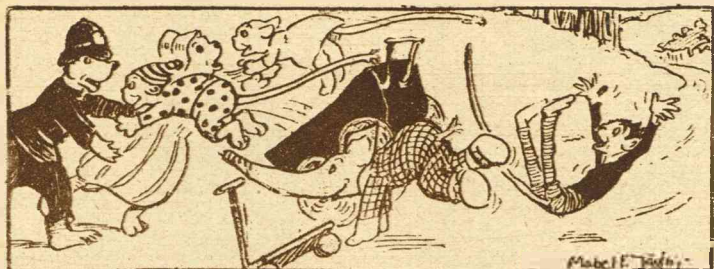
SJIMPI EN JUMBO HOUDEN EEN WEDLOOP.

1. „Hallo! Wat is er aan de hand, Leo?“ vroegen Sjimpi en Jumbo, toen zij het zoontje van meneer Leeuw huilende tegenkwamen. — „Mina. — Mina is weg!“ huilde de kleine Leo, „en zus roept om haar!“ — „Wat! Mina staat ginder te babbelen met een politie-agent. 't Is een schandaal om die kinderen alleen te laten,“ riep Jumbo. — „Weest maar stil hoor,“ zei de medelijdende Sjimpi.

2. „Wij zullen jullie bij Mina brengen, als zij het te druk heeft om bij jullie te komen,“ suste Jumbo. „Klim maar op mijn rug en geef mij je autopod. Wie het eerst er is, Sjimpi!“ — „Vooruit!“ riep Sjimpi. Hij greep de kruk van den kinderwagen en de wedren begon. — „O, da's fijn!“ riep kleine Leo. „Harder! Harder!“

3. „Wij zullen het winnen!“ riep Sjimpi; doch juist toen zij bij Mina kwamen, botsten de beide renners tegen elkaar, zoodat de kinderen de hoogte invlogen. De politie-agent en Mina kwamen net op tijd aanloopen om ze op te vangen. „Wij brengen je de beide kinderen terug, Mina,“ riep Sjimpi. „Je mag er wel een beetje beter voor zorgen!“ En lachend vlogen de jongens weg.

Grompie, de hond, en Maupie, de kat, volgden hem. Hij ging opnieuw werk zoeken en wandelde een langen weg en toen een korten weg en de zak zand werd elk oogenblik zwaarder. En Grompie, de hond, met zijn neerhangende

ooren en Maupie, de kat, met haar gekromden staart, volgden hem op de hielen.

Na een langen vermoeienden tocht kwam hij eindelijk in een dicht woud, dat onbewoond scheen. Toen hij een weinig in het woud was doorgedrongen, stond hij plotseling voor een open met gras begroeide plek in het midden waarvan een groot vuur brandde en midden in dat vuur, met twaalf touwen vastgebonden, bevond zich een mooi meisje.

Zoodra het meisje Maarten opmerkte riep zij: „Goede jongeling, als je gelukkig worden wil, haast je dan om dit vuur te dooven.“

Zonder een woord te spreken, opende Maarten den zak dien hij droeg en wierp het zand in de vlammen, waardoor deze uitdoofden. Vervolgens sneed hij met zijn zakmes de twaalf touwen door, waardoor de jonkvrouw bevrijd werd.

„Goede jongeling,“ zei het meisje weer. „Ik dank u. Ik ben de dochter van koning Zerney, den heerscher van het slangenrijk, die met Katschey, den toovenaar in oorlog is. Katschey had den vreeselijken vuurdood voor mij uitgedacht, waarvan gij mij nu verlost hebt. Maar zeg mij nu eens, hoe het kwam, dat gij dien zwaren zak zand op uw schouders droeg?“

„Dat was mijn loon voor drie jaren harden arbeid. Ik koos dezen zak inplaats van goud en zilver.“

„Dan moet dit wel kostbaar geweest zijn,“ zei de prinses uit het slangenrijk. „Daarom wil ik u thans beloonen. Zij nam een ring van haar vinger en gaf dien aan Maarten.

„Deze ring,“ zei zij plechtig, „is een tooverring. Als je iets wenscht, dat u onmogelijk lijkt, al was het de dochter van den machtigen keizer van het land waarheen gij trekt, dan behoeft ge slechts den ring van de eene hand in de andere te werpen en uw wensch wordt vervuld. Maar draag zorg, dat niemand het geheim van den ring te weten komt, want dan zoudt ge in het ongeluk komen.“

Na deze woorden stampte de jonkvrouw met den voet op den grond, waarop zij in een slang veranderde, die zich in het dichte struikgewas verwijderde.

„Als alles wat ik noodig heb, zoo gemakkelijk te verkrijgen is,“ dacht Maarten „waarom zou ik dan nog werk zoeken.“

Hij keerde dus op zijn weg terug en kwam na een langen tocht weer in zijn dorp en in zijn woning terug, alwaar zijn moeder, die allang berouw had, dat zij haar eenigen zoon in haar toorn het huis had uitgejaagd, hem schreiende van vreugde om den hals viel.

(Wordt vervolgd.)

OOM TOM.

Een Amerikaan • op avontuur •

Naar het Engelsch van
GEORGE BARR McCUTCHON

34)

„En u blufte dus maar dat u iets wist?”

„Moet ik hieruit opmaken dat u geen bewijzen heeft tegen Gabriël?” vroeg Halfont verbijsterd.

„Geen enkel.”

„Maar u zeide toch dat zijn medeplichtige bekend had?”

„Ik wist niet eens dat hij een medeplichtige had, en ik was er zelfs niet zeker van dat hij de misdaad begaan had,” sprak Anguish, zich verheugend in de algemeene verbazing.

„En waarom zei u het dan?” vroeg Dangloss, die het meest opgewonden was van allen.

„Och, ik giste er maar naar!”

„De hemel beware ons!” hijgde Dangloss.

„Gissen?” riep Mizrox.

„Juist. Het was een beetje brutaal, maar ik won het spel. Ik was er zedelijk van overtuigd dat Gabriël den prins vermoord had, ofschoon er hoegenaamd geen bewijs voor bestond. Hij had geprobeerd de prinses te ontvoeren en hij was razend jaloersch op Lorenz. Ofschoon hij wist dat er een duel zou plaats hebben, was hij niet zeker dat Lorenz het onderspit zou delven, daarom bedacht hij het sluwe plan, om zich van twee medeminnaars te ontslaan, door den een te vermoorden en de verdenking op den andere te werpen. De gevolgtrekking maakte ik reeds kort na den moord, doch ik kon geen bewijzen geven. Hedenmorgen besloot ik, hem opeens aan te klagen als ik er kans toe zag.

„Het kon mislukken, doch ik hoopte op een goeden uitslag. Het was mij duidelijk, dat hij een medeplichtige moest hebben, die de wacht hield, terwijl hij den stoot toebracht, doch ik wist niet dat het Berrowag was. Lorry's geruchtmakende verschijning, op een oogenblik dat ik hem ver weg waande, bracht mij geheel in de war, doch maakte het nog noodzakelijker, dat ik de proef met Gabriël waagde. Terwijl ik hem bespiedde, werd ik volkomen overtuigd van zijn schuld. De eenige manier was, hem brutaal-weg aan te klagen, en zoo verzon ik den medeplichtige en diens getuigenis. Gij allen hebt gezien hoe de uitwerking was.”

„En hadt u geen andere bewijzen?” vroeg Dangloss mat.

„Hoegenaamd niet,” antwoordde Harry lachend.

Dangloss staarde hem een oogenblik aan, en ging toen hoofdschuddend weg; niemand wist of hij hiermede bewondering of ongeloof wilde te kennen geven. De anderen overlaadden Anguish met complimenten, en meer dan ooit was hij de held van den dag. De menschen begrepen er niets van. — Zijn landgenoot was de eenige, die niet verbaasd was.

„Je hebt het goed gedaan,” zeide hij zacht tegen Anguish. „Verduiveld handig.”

XXVII.

Bolaroz was tevreden over den uitslag van de openlijke beschuldiging en over de wegneming van de verschillende gevolgen die hem werkelijk zeer onaangenaam waren geweest.

Over één tooneel werd niet gesproken, ofschoon allen er aan dachten. Wie had ook de stellige houding der prinses en de openlijke bekentenis van haar liefde voor den Amerikaan kunnen vergeten? De rimpels op Halfont's voorhoofd en zijn afgetrokken blik getuigden genoeg, waar zijn gedachten waren. Het grootste vraagstuk moest nog opgelost worden.

Toen zij 's middags gezamenlijk de zaal verlieten, bleef hij achter en hield Lorry terug totdat de anderen een eind vooruit waren.

„U was hedenmorgen alleen met de prinses, mijnheer Lorry, en misschien kunt u mij de gewenschte inlichtingen geven. Zij heeft tegen morgenavond een vergadering bijeengeroepen van de ministers en de voornaamste autoriteiten. Weet u wat die ongewone oproeping beteekent? Zij gaf mij geen verklaring daarvan.”

„Ik mag u alleen mededeelen Excellentie, dat zij het welzijn van Graustark betreft,” gaf de ander na eenige oogenblikken ten antwoord.

Zwijgend wandelden zij een eindje voort.

„Ik ben haar oom, mijnheer, doch ik heb haar lief, alsof zij mijn eigen kind was. Ik heb haar mijn leven gewijd sinds den dag dat haar moeder, mijn zuster, stierf. U zult mij het recht wel willen toekennen om u ronduit iets te vragen. Heeft u haar verteld, dat u haar liefhebt?”

„Ja, mijnheer. Ik had haar lief, eer ik wist dat zij een prinses was.”

„Heeft zij, toen zij met u alleen was, u haar liefde bekend?” vroeg Halfont.

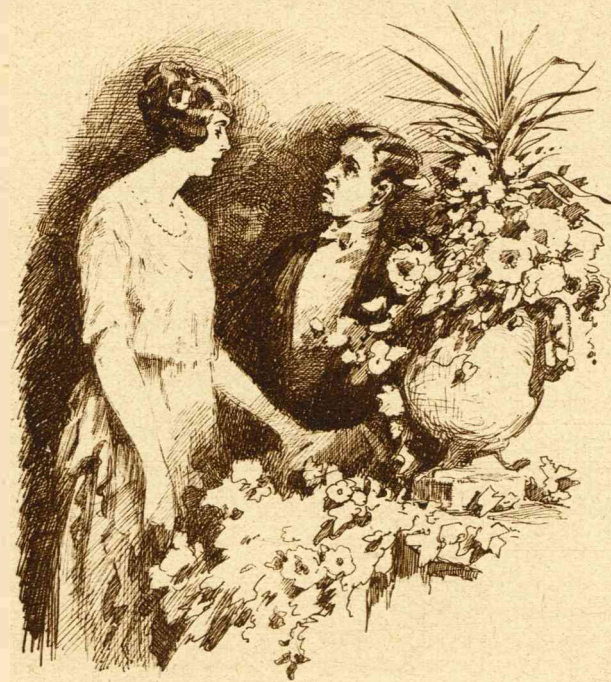
„Tegen haar wil, tegen haar gezond verstand in, mijnheer.”

„Dan is het ergste gebeurd,” bromde de oude graaf.

Een poosje zwegen beiden. Onder aan de trap gekomen, bleef Halfont staan en greep Lorry's arm.

„Ik bewonder u meer dan iemand anders ter wereld,” zei de graaf op heeschen toon. „U is de verpersoonlijking van moed, eer en flinkheid. Maar mijn hemel, u kunt de echtgenoot niet worden van een prinses van Graustark. Dat behoeft ik u niet te zeggen. U begrijpt het zelf wel.”

„Ik begrijp het,” zei Lorry dof. „Ik ben geen prins, graaf Halfont, elk geboren Amerikaan kan het hoofd worden van de grootste natie ter wereld — de Ver-

„Kijk maar niet zoo bedrukt, lieve...” troostte hij haar.

eenigde-Staten. Zijn huis is zijn koninkrijk; zijn vrouw, zijn moeder, zijn zusters zijn zijn vorstinnen en zijn prinsessen, zijn medeburgers zijn zijn bewonderende onderdanen, indien hij goed is en wijs. In mijn land bekleedt de arme de hoogste posten naast den rijke. De vrouw die ik liefheb is een prinses. Was zij het geringste meisje geweest in heel mijn groot vaderland, toch zou zij mijn koningin, en ik haar koning zijn. Toen ik de gebiedster van Graustark liefkreeg, was zij juffrouw Guggenslocher. Dat moet u niet vergeten.”

Met een gemengd gevoel van bewondering en droefheid hoorde de graaf hem aan.

„Waarlijk, mijnheer, ik wenschte dat u een prins van den bloede waart,” riep de graaf met warmte.

Nu voegden de anderen zich weer bij hen en Grenfall spoedde zich naar het balkon. Hij verlangde naar de eenzaamheid om rustig te kunnen nadenken. Op de breede balustrade zittend, staarde hij voor zich uit. Weer scheen de maan en klonk er van beneden gelach en gepraat, evenals op dien avond vóór vijf weken.

Elk gedruisch, elk ritselen van den wind door de klimopraken op het balkon deed hem naar de deur kijken, waardoor zij moest verschijnen.

Eindelijk kwam zij en hij snelde haar tegemoet. Hij nam haar handen in de zijne, en zachtjes, droomerig over zijn schouder naar den bergtop kijkend, zeide zij:

„Dezelfde heldere maan!”

„Hetzelfde mooie meisje en dezelfde man,” vulde hij aan. „Ik geloof dat de muziek in het park dezelfde melodie speelt!”

„Ja, het is dezelfde melodie, — La Poloma — mijn lievelingswijs. Het is mijn slaapliedje. Kom, laat ons een beetje wandelen. Ik kan nu niet blijven stilzitten. Spreek tot mij, liefste. Laat mij naar je luisteren en gelukkig zijn.”

Langzaam wandelden zij over het breede balkon; haar hand rustte op zijn arm. Lorry sprak weinig; zij in het geheel niet; en toch verstonden zij elkaar.

„Nooit zal ik vergeten, liefste, hoe je vanmorgen zeide: — „omdat ik hem liefheb,” — sprak Lorry eindelijk. In die vier woordjes tartte je de geheele wereld.”

„Ik kon niet anders. Vergeet niet dat je je weerloos in het hol van den leeuw hadt begeven uit liefde voor mij. Kon ik jou dan in den steek laten? Tot dat oogenblik was ik de ongenaakbare prinses geweest, doch toen vielen alle muren en kanteelen weg, en ik gaf mij over. Maar het klonk erg ongepast, nietwaar? Zoo theatraal!”

„Kijk maar niet zoo bedrukt lieve. Je kon er immers niets aan doen,” troostte hij haar.

„Ach, ik ben zoo bang voor morgen!” zeide zij en hij voelde haar arm beven. „Wat zullen zij zeggen? Wat zullen zij doen?”

„Dat zal de dag van morgen leeren. Het zal van groot gewicht zijn voor ons beiden. Als zij zich er niet in willen schikken. — Wat dan?”

„Wat dan — wat dan?” fluisterde zij.

Beneden wandelde Anguish met Dagmar. Zij liepen zeer dicht naast elkander en zijn hoofd raakte bijna het hare aan.

„Wat zijn zij gelukkig,” meende Lorry.

„Zij zijn zoo zeker van elkaar,” antwoordde zij droevig.

XXVIII.

Den volgenden dag wachtten de ministers en autoriteiten van Graustark in de raadzaal op hun prinses, die hen onverwachts bijeengeroepen had.

Allen begrepen dat er een gewichtige gebeurtenis te wachten was. Allen vermoedden dat de zaak in verband zou staan met de woorden gisteren door de prinses gesproken.

Toen Yetive met haar oom binnenkwam, zagen zij haar scherp aan. Na de begroeting nam zij plaats op haar gewonen zetel, en meer dan ooit in haar jong leven gevoelde zij, hoe zwak en teer zij was om over al die krachtige, wijze mannen te heerschen.

„Mijne heeren,” zeide zij, al haar geestkracht verzameland, „ik ben zeer dankbaar, u zoo bereid te vinden om te voldoen aan de oproeping van zulk een grillige gebiedster. Gisteren kwaamt gij hier, gebukt onder de diepste smart. Vandaag wil ik u raad vragen betreffende de gebeurtenissen van dien zonderlingen dag. Bolaroz zal doen wat hij beloofd heeft. Hedenmiddag krijgen wij het document, waarin het uitspel is vervat en Graustark kan opnieuw vrij en met frischen moed voor de toekomst ademen. Gij herinnert u wel mijn houding van gisteren. Gij waart ontzet, verbaasd en geërgerd door mijn schijnbaar schandelijke poging om het leven van den vangente te sparen. Ik heb u hier bijeengeroepen, om over mijn positie te spreken. Zooals gij weet, had ik mijn rijk willen opofferen om hem te redden. Hij was onschuldig, en ik had hem lief.

„Ik heb u bijeengeroepen, heeren, om u mede te delen dat ik beloofd heb, de vrouw te zullen worden van den man, die zijn leven heeft willen geven voor u en mij — die ik liefheb als vrouw, niet als prinses.”

Het was doodstil in de zaal. Aller blik hing aan het bleke gelaat van de prinses en niemand kon de betoovering breken. Zij hadden het verwacht, en toch was de schok verbijsterend.

Een poos bleef alles stil. Toen liet graaf Caspar zijn armen moedeloos zinken, en sprak met doffe stem:

„Mijn kind, mijn kind! Dat kunt gij toch niet doen!”

„En het volk!” riep Gaspon, „gij kunt toch niet handelen tegen den wil van het volk. Indien gij hem huwt zullen de wetten van ons land ons verbieden, uw huwelijk te erkennen!”

„Dat weet ik heeren, en daarom wil ik u voorstellen, onze wetten te herzien.”

Zij sprak bedaard, alsof zij een zeer gewoon verzoek deed inplaats van haar ministers voor te stellen, de wetten en gebruiken van eeuwen omver te werpen.

„En in geval er geen verandering in de wetten kan gebracht worden, zal ik genoodzaakt zijn, afstand te doen van mijn recht op den troon. Het zou mij het hart breken, mijne heeren, als ik dit offer moest brengen, maar ik heb in de eerste plaats één man lief en daarna mijn kroon en mijn volk.”

„Zoudt gij ons dan verlaten? — Zoudt gij de kroon, die uw voorouders eeuwen lang gedragen hebben, verachtelijk van u werpen?” riep Caspar. „Zijt gij krankzinnig, Yetive?”

„Ja, hoe smartelijk het mij zou vallen, ik zou dit alles doen,” antwoordde zij op vasten toon. „Ik verzoek u echter heeren, het huwelijk van uw gebiedster met Grenfall Lorry te erkennen. Ik word zijn vrouw, maar ik smeek u, spaar mij het leed, dat mij wacht als ik afstand doe van de kroon mijner vaderen. Ik vraag minder het recht om te regeeren voor mij zelf, dan voor dengene, die wellicht na mij zal heerschen. Ik zou gaarne mijn afstammelingen zien op den troon van Graustark.”

(Wordt vervolgd).

Door

BRANDWEER-JUBILEUM.

Amsterdam's beroemde brandweer
Viert haar gouden jubilé!
'n Halve eeuw voert ze reeds oorlog,
Zonder ooit eens kans op vreë.
Immers vijftig jaren bevecht zij,
Vaak in 't nachtelijke uur
Met een vuur, dat je bewondert,
Haren aartsvijand, het vuur.
Nauwlijks alarmeert de burger
In het groote Amsterdam,
Of z'n ouwe trouwe brandweer
Is direct in vuur en vlam.
Eer je goed je neus kan snuiten,
Staat de wagen kant en klaar;
Een claxonstoot en dan rent-ie
Naar de plek van het gevaar.
Op de torenhooge ladders
Richt de spuitgast koen z'n straal,
Hiervoor gaat z'n tegenstander
Meestal heel gauw aan den haal.
En geen wonder ook, jandorie,
Daar de brandwacht, zoo gezegd,
Met z'n waterlood den vuurgod
't Vuur na aan de schenen legt.
Maar ook heel vaak wordt de dapp're
Uit z'n nachtrust wreed gewekt,
Als bij 'n bangen Amsterdammer
Eens de schoorsteen niet goed trekt.
Zulk een zorgeloze burger,
Denkt bepaald, dat kan niet mis,
Dat de brand-bevechter tevens
Gratis schoorsteenveger is.
Doch een feit is, héél de stad stelt
Zéér haar brandweercorps op prijs,
Daarvan geeft de burgerij wel
Thans met . . . vuur een klaar bewijs!

Mijn gelukwensch, kloeke Brandweer,
Bij uw heugelijk festijn;
Blijf nog lang de vlammen meester
Met behulp van . . . een Gordijn.
J. Cats Jr.

Grapjes.

Gids (tot een clubje bezoekers): „Ik kan jelui nu niet rondleiden — jelui zult even moeten wachten. Er mag in het museum niet gerookt worden.”

Toerist: „Maar wij rooken niet!”

Gids: „Neen, maar ik well!”

Hij: „Weet je, dat er sommige landen zijn waar zwakzinnigen niet mogen trouwen?”

Zij: „Neen, maar we zullen toch in ieder geval wel ergens kunnen trouwen?”

Zij: „Terwijl jij papa om mijn hand vraagt, zal ik iets vroolijks op de piano spelen.”

Hij: „Doe het maar niet, liefste. Je weet, dat sommige menschen hun voeten niet kunnen stilhouden als ze vroolijke muziek hooren.”

De twee meisjes wandelden in den door de maan beschenen tuin. „Ik zou wel eens willen weten,” zei de eerste peinzend, „of Jack werkelijk van me houdt.”

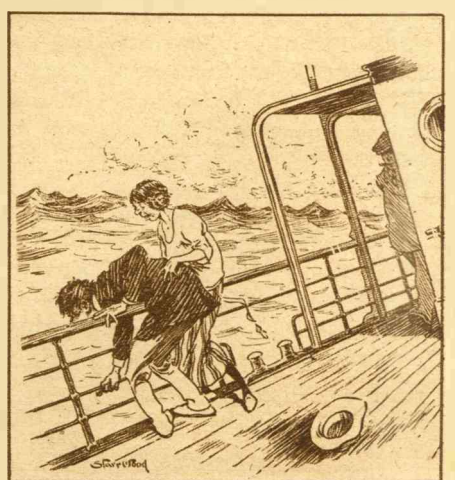
„Natuurlijk, liefste,” antwoordde de ander, „waarom zou hij met jou een uitzondering maken?”

„Het is een echte kat! Zij vroeg mijn poederdooze te leen . . .”
„Nu, wat zou dat?”
„— En deed er haar witte schoenen mee!”

De man die vuurde alvorens te mikken.

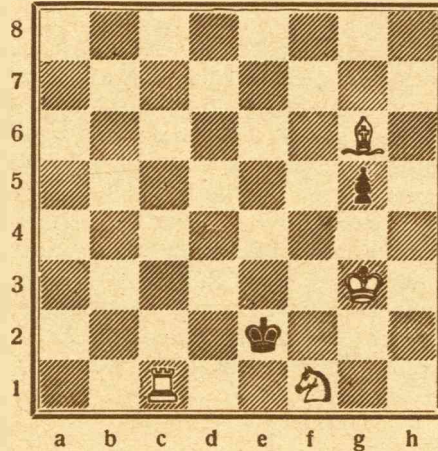
De Troostepes: „Laat niets merken, George, alle menschen kijken naar je. — Binnen drie uur zijn we over!”

Schaken.

PROBLEEM No. 3 (driezet).

ZWART.

2 Stukken.

WIT.

4 Stukken.

Oplossing No. 2:

D f7, T f7: 2 P b4 ≠ enz.

Goede oplossing ontvangen van A. Neyenhuis, te Den Haag (No. 2), J. A. M. Peters te Deventer (1 en 2), E. de Korte te Kortgene (1), C. de Leeuw te Amsterdam (1), J. J. Swaan Jr. te Leiden (2) en Th. G. F. Hermens te Tiel (1 en 2).

K. Problemen in dank ontvangen, worden geplaatst. V. P b 8 in no 1 is foutief. Hierna beter!
Nieuwe oplossingen worden gaarne ingewacht bij J. Verstoep Jzn. Frederik Hendrikstraat 37 te Delft.

Hij: „Denk je dat de nieuwe keukenmeid lang zal blijven?”

Zij: „Zij heeft in ieder geval haar hoed afgezet.”

Ontstemde vrouw: „Denk je soms dat jouw smaak den mijne evenaart?”

Cynisch-echtgenoot: „Wel neen! Onze keuze voor partners voor het leven heeft mij reeds direct geleerd, dat mijn smaak niet in de schaduw van den jouwe kan staan.”

Mevrouw Pasgehuwd: „Als je in mijn plaats was, wat zou je dan liever willen hebben, jongens of meisjes?”

Mevrouw Langgehuwd: „Jongens! Mijn dochters rooken mijn sigaretten op!”

Puntgedichten.

BELASTINGBETALER'S OVERPEINZING.

Men spreekt zeer terecht van een „aanslagbiljet”,
Want iedereen klaagt ach en wee,
Dat zulk een papiertje een aanslag beduidt,
Gericht op je portemonnaie!

MUGGENTIJD-ADVIES.

Laat u toch des nachts niet kwellen
Door zoo'n doodgewone mug!
„Met gelijken munt betalen”
Zij de leus, dus . . . bijt terug!

ROER-ONTRUIMING.

Frankrijk's zonen gaan dus huis-toe,
Dit besluit was 'n heele toer . . .
En het Deutsche Staatsschip vaart dan
Eindelijk weer met z'n Roer!

Iedereen

Pandoeren.

Redacteur: K. C. de Jonge, v. Woustraat 112II, Amsterdam.

Verzoeken alle mededeelingen deze rubriek betreffend, aan bovenstaand adres te richten.

CORRESPONDENTIE.

W. H. B. te Z. Uw gezonden probleem is voor A gewonnen, omdat D zijn harten niet kan wegspeelen en bovendien ook ruiten heeft.

Oplossing probleem n°. 62.

1e Slag A R. 8, B R. 10, C R. Vr., D R. A.
2e „ D R. 9, A H. H., A B Kl. H., C Kl. B.
3e „ D H. 10, A H. 9, B H. A., C R. B.
4e „ C H. Vr., D S. 10, A H. 7, B Kl. Vr.
5e „ C H. B., D R. H., A H. 6, B Kl. 9.
6e „ D Kl. 7, A Kl. 8, B S. 9, C S. Vr.

A2e Slag D R. 9, A Kl. 8, B H. A., C Kl. B.
3e „ D H. 10, A H. 9, B Kl. H., C R. B.
4e „ C H. Vr., D S. 10, A H. 7, B Kl. Vr.
5e „ C H. B., D Kl. 10, A H. 6, B Kl. 9.
6e „ C H. 8, D Kl. 7, A H. H., B S. 9.

Oplossing probleem n°. 63.

1e Slag A S. 7, B S. H., C S. 10, D S. 9.
2e „ D Kl. A., A Kl. Vr., B Kl. 8, C S. A.
3e „ C Kl. B., D Kl. H., A Kl. 9, B R. Vr.
4e „ D H. 7, A H. 10, B S. 8, C S. B.
5e „ C Kl. 10, D H. A., A Kl. 7, B R. 8.
6e „ C H. B., D R. H., A H. 8, B S. Vr.
7e „ B H. Vr., C R. 9, D R. B., A H. 6.
8e „ B H. 9, C R. 7, D R. 10, A H. H.

Oplossing probleem n°. 64 in de volgende rubriek.

PROBLEEM N°. 70.

Ingezonden door den Heer C. M. van Putten, Rotterdam.
Misère Ouverte Impériale (Praatje).

A	B
Harten 6, 9.	Harten 8, 10, Boer.
Ruiten 8.	Ruiten 9, Heer.
Klaveren 7, 8, Vrouw.	Klaveren Heer, Aas.
Schoppen 7, 8.	Schoppen Heer.
C	D
Ruiten 7, 10, Vrouw, Aas.	Harten 7, Vrouw, Heer.
Klaveren 10, Boer.	Ruiten Boer.
Schoppen 10, Boer.	Klaveren 9.
	Schoppen 9, Vrouw, Aas.
Troef: Ruiten	Kijkaart: Harten Aas.
A speelt Ruiten 8 en verliest.	

PROBLEEM N°. 71.

Ingezonden door den Heer A. de Bruin, 's-Gravenhage.
Misère Ouverte Impériale (Praatje).

A	B
Harten 7.	Harten 9, Heer.
Ruiten 7, 8, Boer.	Ruiten 9, 10 Heer, Aas.
Klaveren 8.	Klaveren Heer.
Schoppen 7, 9, 10.	Schoppen Heer.
C	D
Harten 6, 8, Vrouw.	Harten Boer, Aas.
Ruiten Vrouw.	Klaveren 7, 9, Boer.
Klaveren 10, Vrouw, Aas.	Schoppen 8, Boer, Vrouw.
Schoppen Aas.	
Troef: Klaveren	Kijkaart: Harten 10.
A speelt Klaveren 8 en verliest.	

Volgorde der spelers D B C
Oplossingen kunnen binnen 4 weken ingezonden worden aan het adres van den redacteur dezer rubriek.